

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Innarluutilinnik sullissisutut atorfillit
ilinniagaqarnissaannut, ilinniaqqittarnissaannut
pikkorissartarnissaannullu periusissiatut
iliuusissatullu pilersaarut

UKA2021/35

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Siulequt

Innarluutilinnut tunngasuni ineriartortitsilluni sulineq ataatsimoorluni akisussaaffiuvoq. Suliassaqarfimmi tassani suliniutit kommunini ataasiakkaani ulluunerani meeqqerivinni aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni, atuarfinni ingerlatsivinnilu ingerlanneqarput. Innarluutilinnut tunngasuni suliniutini pitsaassuseq qulakkeerniarlugu sulinermi sulisut pingaaruteqartumik inissisimapput. Taakku sulinerisa pitsaassusaat immikkullu ilisimasaqarnerat suliniutit qaffasissumik pitsaassuseqarnerisa qulakkeernissaannut pisariaqarput.

Suliassaqarfimmi tassani atorfilippassuit piumasarineqartunik piginnaasaqannginnerat ilisimaneqarluarpoq, taamaattorli inunnik innarluutilinnik pitsaanerpaamik ikorfartuiniarlutik ikiuiniarlutillu annertuumik suliaqarlutik. Periusissiaq iliuuseqarnissamullu pilersaarut manna Innarluutilit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaani piumasaqaatinik naammassinninnissamut suliniuteqarnerup ilaatut suliarineqarput aamma innarluutilit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaanik malinninnissaq pillugu iliuuseqarnissamut pilersaarummi suliniuteqarfiit pingajuanni unammillernartunut saaffiginnillutik. Sulisut tamarmik, ilinniagaqarsimangitsut, ilinniarsimasut sulisullu ingerlaqqillutik ilinniagaqarsimasut, ilinniarnissamut pikkorissarnissamullu periarfissanut pisariaqartunut periarfissaqarnissaasa atuinissaasalu qulakkeerneqarnissaa tamatta akisussaaffigaarput. Innarluutilinnut tunngasuni atorfeqartut pikkorissarneri aamma sulisitsisunit akisussaaffigineqarneri erseqqissassallugu aamma pingaarpoq.

Anguniakkani taakkunani siunnerfeqartumik sulinissarput aamma innarluutilinnut tunngasuni sulisut inunnik innarluutilinnik pitsaanerpaamik ikorfartuinissamut pisariaqartunik piginnaasaqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa pisussaaffigaarput. Periusissatigut iliuuseqarnissamullu pilersaarummi matumani anguniagaq tassaavoq inuit innarluutilit, allat assigalugit inuiaqatigiinni peqataanissaannut pitsaanerpaamik ikorfartorneqarnerisa ikiorneqarnerisalu qulakkeerneqarnissaa, tamannalu innarluutilinnut tunngasuni atorfillit innarluutilinnut tunngasuni suliniutinik kivitsinissamut pisariaqartumik ilinniagaqarnerisigut pitsaanerpaamik qulakkeerneqassalluni.

Taamatut oqaaseqarlunga atuarluarnissarsi kissaatigaara.

Aqqaluaq B. Egede

Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq

Imai

Aallaqqaasiut.....	1
Siunertaq aamma Takorluugaq	1
Anguniakkat	1
Ilisimasatigut tunngaviit ilanngussinerlu	1
Sulisutigut katitigaanerit ilinniagaqarnikkullu tunuliaqutit qulaajaaffigineri	2
Innarluutilinnut tunngasuni ukioq naallugu sulisut ilinniagaqarsimanerup qaffasissusaannut agguarlugit ...	2
Ukioq naallugu sulisut kommunitut aamma Namminersorlutik Oqartussanut 2021-mi agguarlugit	5
Ulluunerani meeqqerivinni aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sulisut katitigaanerinik ilinniartitaanikkullu tunuliaqutaanik misissueqqissaarneq.....	6
Ulluunerani meeqqeriveqarfii aamma ilinniartitaanikkut tunuliaqutit	6
Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit ilinniartitaanikkullu tunuliaqutit	8
Ulluunerani meeqqerivinnik aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik misissueqqissaarnermik eqikkaaneq.....	12
Innersuussutigisat	13
Meeqqat atuarfianni sulisutigut katitigaanerit ilinniartitaanikkullu tunuliaqutininik misissueqqissaarneq	13
Ilinniartitsisunik immikkut ilinniarsimasunik peqarneq	14
Atuartut soraarummeerneri peqataanerat	14
Meeqqat atuarfianni misissueqqissaarnermik eqikkaaneq	15
Innersuussutigisat	15
Ilinniartitaanerni, ilinniaqqinnerni pikkorissarnernilu qulaajaaffigineri.....	16
Ilinniarnert ilinniaqqinnerillu:	17
Ilinniartitaanerit, ilinniartitaanerit qaffasissusii ilinniartitaanernillu naammassinninnerit pillugit takussutissiaq	17
Ilinniartitaanerit naammassisaqarnerit	18
Ilinniartitsisunut ilinniartitsisunullu isumalluutitut immikkut atuartitsinermit internetsikkut ilinniaqqinneq nutaaq 2024-mi aallartinneqarpoq	19
Ilinniartitaanerit Aqutsisoqarfik suleqatigalugu pikkorissartitsinerit.....	20
Innarluutilinnut tunngasuni pikkorissarnissamut neqeroorutit.....	20
Ilinniartitaanikkut ilinniaqqinnikkullu periarfissat pillugit takussutissiaq	21
Ilinniartitaanikkut neqeroorutini unammillernartut	21
Pitsaernerusumik attaveqarnissamut periarfissaqarnissamillu pisariaqartitsineq.....	21
Isumaginninnermut isumassuinnermullu tunngasut.....	22
Ilinniartitaanikkut periarfissani allanngorartut annertussusii	22
Siusinnerusukkut ilinniarsimasut aallaavigalugit ilinniartitaanerit atulersinneri	22

Ataavartumik nakkutiginninneq nalilersuinerlu	22
Meeqqat atuarfiannut tunngasut.....	22
Immikkut ilinniartitaanernik pisariaqartitsineq.....	22
Ilinniartitsisut ilinniarsimasut amigaataapput.....	22
Siunnerfeqartumik ilinniartitaanikkut suliniutit pisariaqartinneri	22
Immikkut suliniutit sammineqarneri	22
Suliniutinut kinguneqarluartunut assersuutit	23
Ataatsimut oqaaseqaatit inassutigineqartullu	23
Ilinniartitaanikkut naammassisaqartut ilinniaqqinnerillu	23
Inuuneq naallugu ilinniarneq allanngorarsinnaanerlu	23
Siunissami nalilersuineq tulluarsaanerlu.....	24
Ingerlataqarfimmut aalajangersimasumut iliuuseqarnissamut pilersaarut ataatsimoortoq.....	24
Periusissiatigut anguniakkat assigiinngitsunillu isiginniffiit.....	24
Inuuneq naallugu ilinniarneq.....	24
Paasissutissanik katersineq	25
Suleqatigiinneq	25
Naggasiineq	26
Atulersitsineq aamma malitseqartitsineq	26
Paasissutissarsiffinnut innersuussinerit	27

Aallaqqaasiut

2021-mi ukiakkut ataatsimiinneranni imm. 35, innarluutilinnik sullissisutut atorfillit ilinniagaqarnissaat, ilinniaqqittarnissaat pikkorissartarnissaallu pillugu nuna tamakkerlugu periusissaliornissamut iliuusissatullu pilersaarusiornermik Naalackersuisut Inatsisartunit suliaqaqquneqarnerat. Pilersaarut taanna "Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip isumaqatigiissutaanik malinninnissamut iliuuseqarnissamut pilersaarut 2024 - 2034"-mi suliniuteqarfiit pingajuat nukittorsassallugu ilungersuutitta ilaatut pingaaruteqarpoq. Suliatigut ineriartornermut pingaaruteqartunik sulisut pikkorissarnissamut pisariaqartunik periarfissaqarnerat pilersaarutip qulakkiissavaa. Unammillernartorli tassaavoq innarluutilinnut tunngasuni ilinniartitaanikkut annertuumik kinguaattoorsimanerput sulisussarsiornermullu sulisullu sulisoriinnarnissaannut naleqqiullugu unammillernartoqarluni.

Siunertaq aamma Takorluugaq

Periusissiatigut iliuuseqarnissamullu pilersaarummi siunertaq tassaavoq pingaaruteqartut suunerisa paasineqarnissaat saaffiginissaallu, atorfeqartullu inunnik innarluutilinnik suliaqartut akornanni ilinniartitaanikkut pitsaanerulernissaat pisariaqarluni. FN-ip innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaanik kinguneqarluartumik malinninnissamut pingaaruteqartunik suliatigut ineriartornissamut unammillernartut periarfissallu pilersaarummi saaffigineqarput. Takorluugarput tassaavoq ilaatitsilersumik, sunniuteqartumik ataqqinnittumillu ikorfartuillutik sullissisunik sulisunik piginnaasaqartunik ilinniarluarsimasunillu ineriartortitsinissaq.

Anguniakkat

Periusissatigut iliuuseqarnissamullu pilersaarummi innarluutilinnut tunngasut iluini sulisunut atorfeqartunut ilinniartitaanikkut periarfissanik neqerooruteqarnissaq sammineqarpoq. Ilinniartitaanikkut qaffasissutsini tamani piginnaangorsarnissaq ajornannginnerulersikkusupparput ilinniartitaanikkullu suliniutit ingerlataqarfanni ataasiakkaani pisariaqartitsinernut aalajangersimasunut tulluarsaqqissaarneqarlutik. Periusissiap ilaani pingaarutalik tassaavoq maannakkut ilinniartitaanikkut neqeroorutini amigaatit suunerisa paasineqarnissaat siunnerfeqartunillu iluarsiissutinik ineriartortitsisoqarluni. Innarluutilinnut tunngasuni paasissutissanik pitsaanagerusunik pisariaqartitsinerput aamma nassuerutigaarput, tamannalu aamma ineriartortitassani pingaaruteqartutut erseqqissassallugu. Anguniagarput tassaavoq piumasarineqartunik piginnaasaqalersinnaasut sulisut pikkorissartinneqartut amerlinissaat, ilinniaqqinnikkullu suliatigut piginnaasaat pitsaanerulersillugit. Kiisalu annertunerusumik eqaannerusumillu ilinniarfissanut periarfissaqarneq qulakkeerniarlugu ilinniarfik najornagu ilinniartitsineq periusissiami siuarsarneqassalluni.

Ilisimasatigut tunngaviit ilanngussinerlu

Periusissatigut iliuuseqarnissamullu pilersaarut manna FN-ip innarluutillit pillugit pilersaarutaanik malinninnissamut suliniuteqarnerup ilagaa aamma Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip isumaqatigiissutaanik malinninnissamut iliuuseqarnissamut pilersaarut 2024 - 2034-mut atalluinnartumut tunngaveqarluni. Piareersarneqarnerani soqtigisaqatigiit arlalissuit peqataasimapput, tassunga ilanngullugit innarluutilinnut tunngasuni pingaaruteqartutut ingerlataqartut, kommunini ingerlatsivinnut ilinniarfeqarfinnullu sinniisut, kiisalu naalackersuisoqarfinniit aqutsisoqarfinniillu attuumassuteqartuniit sinniisut. Peqataasut taakku isummanik immikkullu ilisimasanik nalilerneqarsinnaanngitsunik ikiuussimapput.

Innarluutilinnut tunngasuni atorfilittat pikkorissarnerinut tunngatillugu ullormi ilivitsumi isumasioqatigiinneq 2022-mi septembarip 26-iani ingerlanneqarpoq Innarluutillit peqatigiiffii, Tilioq,

Pissassarfik, kommunit, aqutsisoqarfiit naalackersuisoqarfiillu peqataallutik. Isumasioqatigiinneq innarluutilinnut tunngasuni atorfillit pikkorissartinnerinut unammillernartut pingaarutillit paasineqarnissaannut tunngavittut atorneqarsimavoq. Sulisunik ilinniarsimasunik isumalluutitigut amigaateqarneq tamaviaarlunilu sulinerit pikkorissarnernik atorfeqartut peqataanissaasa ajornakusoornerinut pingaaruteqarluinnartutut erseqqissarneqarpoq. Sulisussarsionermut sulisullu sulisoriinnarnissaannut atasumik akissarsiatigut pissutsit pitsaanerulersinnissaasa pingaaruteqarnera erseqqissaatigineqarpoq, tassa tamatuma suliassaqarfimmi annertuumik pingaaruteqarnera tamanit isumaqataaffigineqarmat.¹

Sulisutigut katitigaanerit ilinniagaqarnikkullu tunuliaqutit qulaajaaffigineri

Suliassaqarfimmi innuttaasunik sapinngisamik pitsaanerpaamik ikorfartuinerup ikiuinissallu qulakkeernissaanut sulisut piginnaanillit pingaaruteqartuuneri innarluutilinnut tunngasuni akuerineqarpoq. Atorfilippassuit pingaaruteqartunik suliaraqput, aamma piumasarineqartunik piginnaasaqanngikkaluarlutik. Atorfeqartut ilinniartitaanikkut tunuliaqutaannik qulaajaaneq agguaanerlu piginnaanngorsarnissap pisariaqartup paasineqarnissaanut piginnaasallu pigineqareersut nukittornissaanut pingaaruteqarput. Tamatuma innuttaasunut innarluutilinnut pitsaanerpaamik ikorfartuineq qulakkiissavaa aamma ikorfartuinerup pingitsuisinnaasunut inuunerup pitsaassusia pitsaanerulersissallugu.

Innarluutilinnut tunngasuni sulisut katitigaaneri ilinniartitaanikkullu tunuliaqutit qulaajaaffigisimavagut, tassunga ilanngullugit ilinniagaqarsimanngitsut, ilinniarsimasut inuillu ingerlaqqillutik ilinniarsimasut akornanni ukioq naallugu sulinerit agguarnerinut atasumik misissueqqissaarneq. Tamatuma saniatigut ilinniagaqassutsip qaffasissusiani sulisullu sulisoriinnarnerini atugaasut suuneri paasillutigit. Tamanna ilinniartitaanikkut pikkorissarnikkullu ingerlatat siunnerfeqartumik kinguneqarluarsinnaanerinut pingaaruteqarpoq aamma suliniutit innarluutilinnut tunngasuni atorfeqartut pikkorissarnissamut pisariaqartitsinerut sammivilernissaasa qulakkeernissaanut.

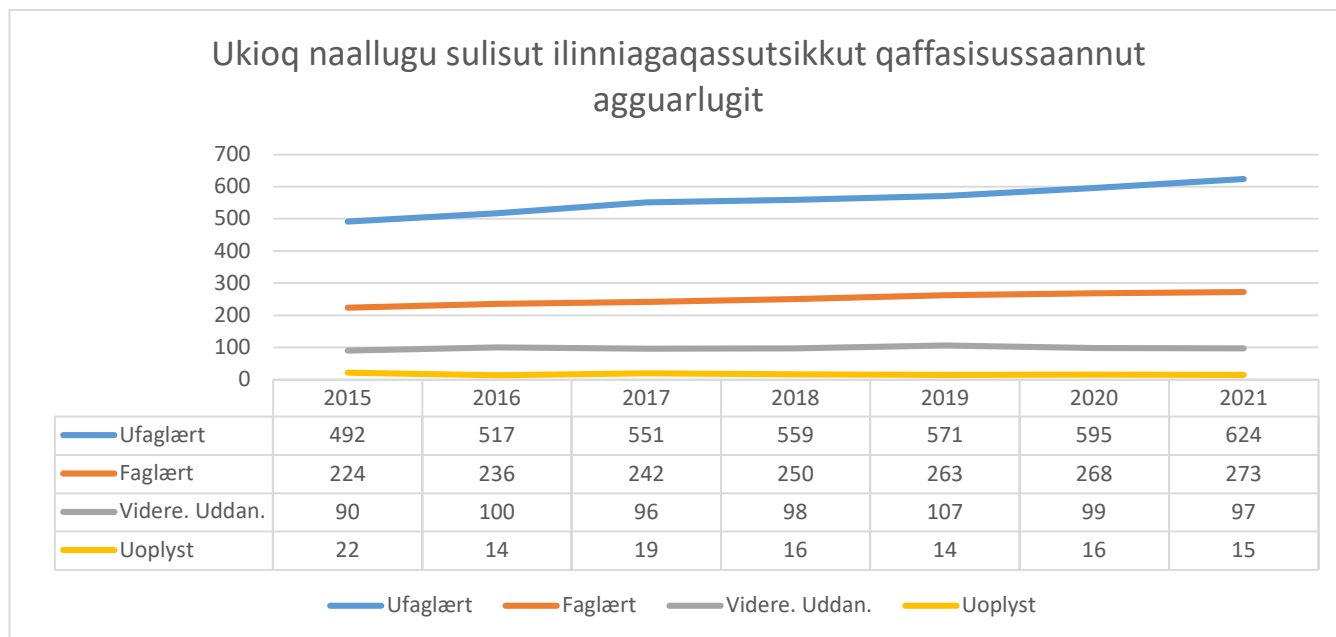
Innarluutilinnut tunngasuni ukioq naallugu sulisut ilinniagaqarsimanerup qaffasissusaannut agguarlugit

Takussutissiaq 1-imi ataanittumi piffissami 2015 - 2021-mi innarluutilinnut tunngasuni ukioq naallugu sulisut agguarnerisigut qanoq ineriartortoqarsimanagera takuneqarsinnaavoq. Takuneqarsinnaasutut 2021-mi suliassaqarfimmi ukioq naallugu sulisut katillugit 1009-iusimapput. Ukioq naallugu sulisunit taakkuninnga 356-it Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiinut atassuteqarput. Ukioq naallugu sulisut 653-it kommuninut atassuteqarsimapput.

---

¹ Oqallinnerni allani innarluutilinnut tunngasuni qitiusumiit suliatiqut immikkut ilisimasalinnik pilersitsinissamut tunngapput, assersuutigalugu ilinniartitaanermut tunngasuni, innarluutilinnut tunngasuni suliatiqut ilinniarsimasunut sunnuteqarluartumik ikorfartuinissamik qulakkeerisussat, aammattaarlu innunnt innarluutilinnut ilaqutaasunullu ikorfartuineq. Malugiuk suleqatigiissitamiit isumasioqatigiinnermiillu innersuussutit pingaarutillit innarluutillit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaani suliniutinik allanik malinninnissamut pingaarnertigut iliuuseqarnissamut pilersaarummi saaffigineqarmata. Kaammattuutit taakku suliniutini attuumassuteqartuni politikikkullu suliniutini sunnuteqartumik ilanngutitinnissaat tamatuma qulakkiissavaa.

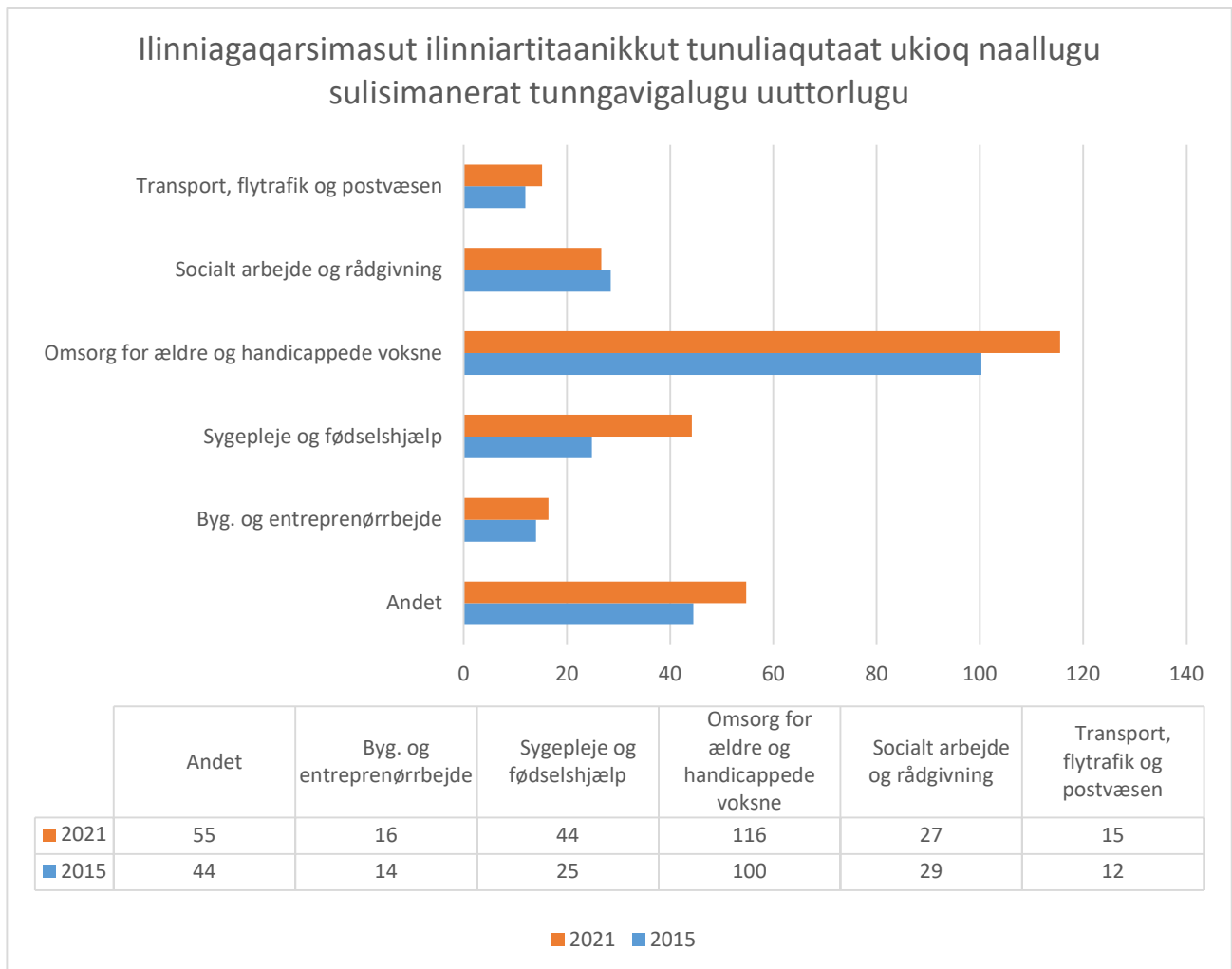
Takussutissiaq 1. Ukioq naallugu sulisut ilinniagaqassutsikkut qaffasisussaannut agguarlugit

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik (Akissarsianut kontoneersut)

Taamaalilluni takuneqarsinnaavoq piffissami 2015-imiit 2021-mut ukioq naallugu sulisut tunngavigalugit uuttoraanni sulisut procentinngorlugu 18 procentimik qaffassimasut. Peqatigisaanik takuneqarsinnaavoq procentitigut qaffarianeq ilinniagaqarsimangitsuni qaffasinnerasaasoq, qaffarianeq 21 procentiulluni. Ilinniagaqarsimasut akornanni qaffanneq 18 procentiuvoq ingerlaqqillunilu ilinniarsimasut akornanni taamaallaat 7 procentiulluni.

Tulliuttuni ilinniagaqarsimasut erseqqinnerusumik misissuiffigineqarput, taakku suliatigut ilinniarsimanerat, taakku inuusutissarsiummi ilinniagaqarsimanerat innarlutilinnut atasuunera malillugu agguarsimallutik.

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik (Akissarsianut kontoneersut)

Takussutissiaq Takussutissiaq 2-mi erseqqissumik takuneqarsinnaavoq ilinniarsimasut ilinniagaat innarluutilinnut siunniussaangitsut. 2021-mi "Isumaginninnermik sulinerup siunnersuinerullu" iluani ilinniagaqarsimasut inuit ukioq naallugu sulisut 27-iupput. Peqatigisaanik takuneqarsinnaalluni sulisut taakku nalinginnaasumik atugaalersimasut malissimangikkaat, tassani ukioq naallugu sulisut amerliartorsimallutik. Taamatut pisoqalersimanerata siunnerfeqartumik pikkorissarnerup pisariaqarneranik erseqqissaavoq.

Innarluutillit iluanni sulisut ilinniagaqarsimasuunngitsut nalinginnaasumik amerlanerunerat aamma takusinnaavarput. Peqatigisaanik takusinnaavarput ilinniagaqarsimanngitsut amerlassusaat qaffakkiartortoq, pissuseq ukiut kingulliit arfinilinni allanngorsimanani, takussutissiaq 2-mi takuneqarsinnaasutut.

Misissueqqissaarinitta ilaani tulliuuttumi 2021 sammivarput kommunini aamma Namminersorlutik Oqartussani sulisut procentinngorlugit agguarsimaneri qulaajarneqarluni, takussutissiaq 1-mi takutinneqartumik ilinniagaqarsimanngitsunut, ilinniagaqarsimasunut ingerlaqqillunilu ilinniarsimasunut agguarlugit. Ulluunerani meeqqerivinni aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffinni sulisutigut

nukittorsaaniissamut suliniuteqarnissamik immikkut pisariaqartitsisoqarnera pillugit tamakkiisumik takutitsisoq.

Ukioq naallugu sulisut kommunitut aamma Namminersorlutik Oqartussanut 2021-mi agguarlugit

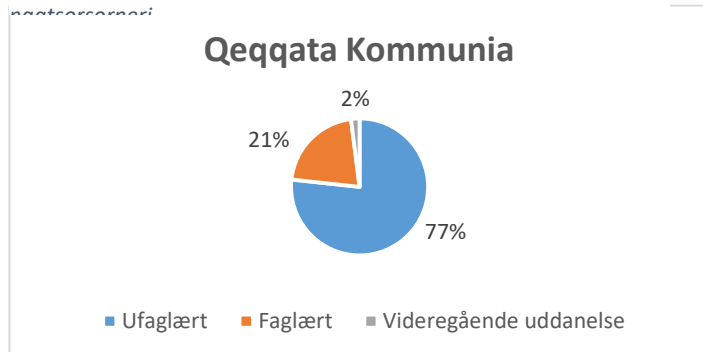
Suliassaqarfimmi paasissutissat misissornerini paasineqarsinnaavoq sulisinnaasut agguarneri ukiut kingulliit arfinillit iluanni assigiissimasoq, ilinniagaqarsimangitsunut, ilinniagaqarsimasunut ingerlaqqillunilu ilinniarsimasunut agguarneqarpata. Tamanna isumaqarpoq tulliuttumi 2021 isiginiarneqassasoq. Nuna tamakkerlugu ima inissisimasoqarpoq:

- Ilinniagaqarsimangitsut 58 procent
- 30 procentit, inuussutissarsiutitigut ilinniagaqarsimasut
- 9 procentit ingerlallutik ilinniagaqarsimasut

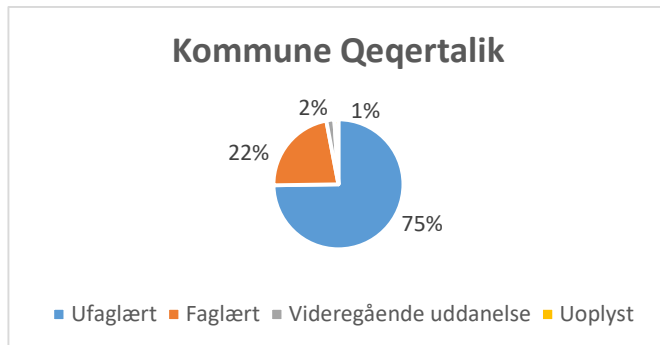
Ataaniittumi ukioq naallugu sulisut agguarneri procentinngorlugit agguarneqarneri takuneqarsinnaapput, kommunitut Namminersorlutillu Oqartussanut agguarlugit, kommunitulu tamani aamma Namminersorlutik Oqartussani innarluutilinnut tunngasuni sulisut ilinniagaqarsimangitsut malunnaatilimmik amerlaneruneri takuneqarsinnaalluni.

Paasissutissat pingaaruteqartumik takutipaat sulisut pikkorissarneqarnissaannut annertuumik pisariaqartitsisoqartoq, suliassaqarfimmi tassaneereertut ilarujussuini.

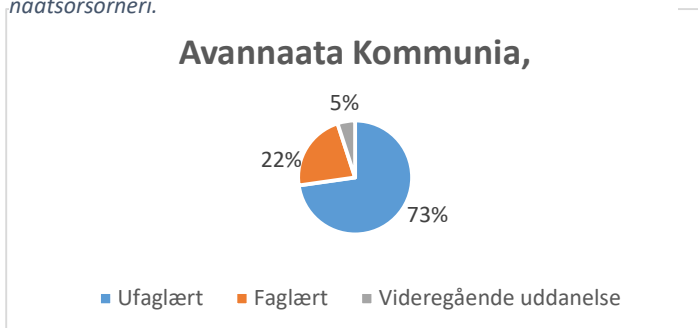
Takussutissiaq 3. Ukioq naallugu sulisut procentinngorlugit naatsorsorneri

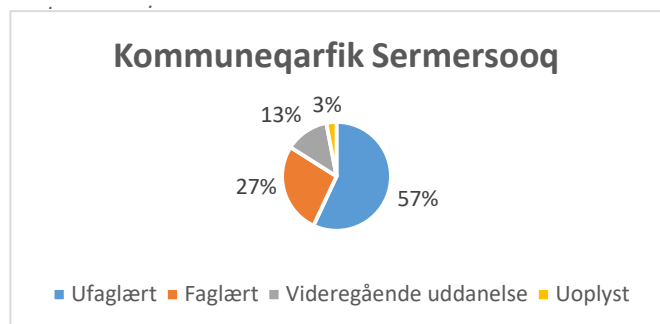
Takussutissiaq 4. Ukioq naallugu sulisut procentinngorlugit

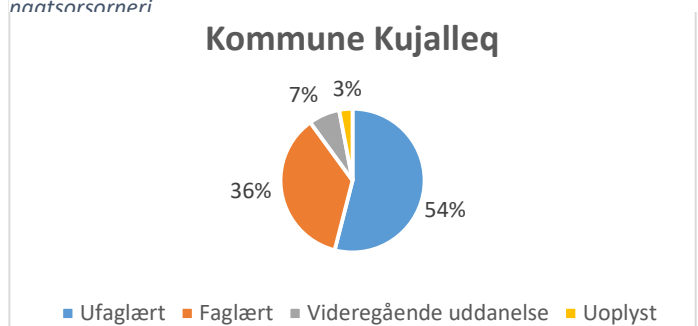
Takussutissiaq 6. Ukioq naallugu sulisut procentinngorlugit naatsorsorneri.

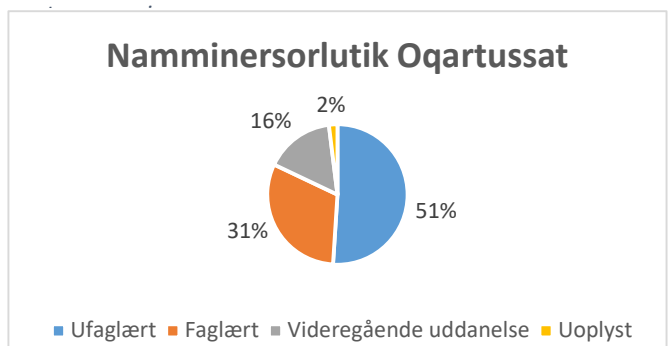
Takussutissiaq 5. Ukioq naallugu sulisut procentinngorlugit

Takussutissiaq 8. Ukioq naallugu sulisut procentinngorlugit naatsorsorneri

Takussutissiaq 7. Ukioq naallugu sulisut procentinngorlugit

Ulluunerani meeqqerivinni aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sulisut katitigaanerinik ilinniartitaanikkullu tunuliaqutaanik misissueqjissarneq

Isumaginninnermik siunnersortit peqatigiiffiannik NIISIP-imik misissuineq 2022-mi inerniliisimavoq isumaginninnermi siunnersortit pingatsiutaat kisimik suliasamat ilinniarsimasuusartut² ukiopassuillu kingullit ingerlaneranni isumaginninnermi siunnersortit naammassisimasuni isumaginninnermi siunnersorterpassuit ullumi allani sulisarlutik. 2019-mi Dansk Socialrådgiverforeningi allappoq Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi siunnersortit 200-iusut affai suliarfik qimassimagaat.³ 2022-mi kisitsisit pitsaanerulersimangillat, kommunini isumaginninnermi siunnersortit atorfinnit katillugit 231-iusunit 77-it ilinniarsimasunit atorfigineqarlutik.⁴ Taanna eqqaamallugu suliffeqarfinni ilinniartitaanerit qaffasissusiisa qanoq isikkoqarnerinik misissorneqarnissaa pisariaqarpoq. Ulluunerani meeqqerivinni aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni atorfeqartut ilinniartitaanikkut sunik tunuliaquteqarpat?

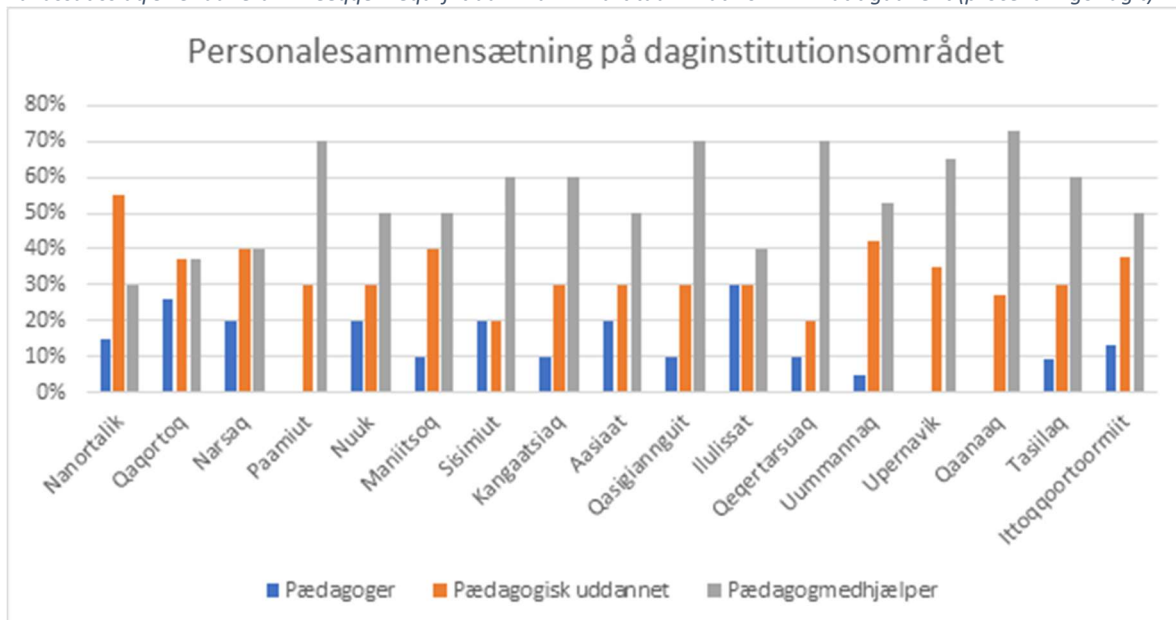
Immikkoortuni *Ulluunerani meeqqeriveqarfiit aamma ilinniartitaanikkut tunuliaqutini* aamma *Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit ilinniartitaanikkullu tunuliaqutini* tamanna qulaajarniarsaraarput.

Ulluunerani meeqqeriveqarfiit aamma ilinniartitaanikkut tunuliaqutit

Ilinniartitaaneq suliffeqarnerlu misissoraanni pissutsit arlallit sunniuteqartarput. Ilinniartitaaneq suliaqarfimmi ilinniakkap nalinginnaasumik suliffeqarnermi ataffigisaani inuttaqanngitsumut aamma atorfeqartarnera taamaattooreerneq ajorpoq.

Kommunini illoqarfiit nunami inissisimanermikkut angissutsimikkullu annertuumik allanngorarput. Assigiinngissut pillugit sukumiinerusumik takussutissiisumik illoqarfinnut ataasiakkaanut procentit agguarnerinik takutitsisumik taamaattumik takussutissiamik pilersitsivugut.

Takussutissiaq 9. Ulluunerani meeqqeriveqarfiit aamma ilinniartitaanikkut 2021-mi katitigaanerit (procentinngorlugit).

² Najoqqutaq: KNR-imin allaaserisaq. Isumaginninnermi siunnersortit pingatsiutaat kisimi atorfinnit ilinniarsimasuusarpoq. Fuglsang holm, 2022

³ Najoqqutaq: KNR-imi allaaserisaq. Isumaginninnermi siunnersortit pingatsiutaat kisimi atorfinnit ilinniarsimasuusarpoq. Fuglsang holm, 2022

⁴ Najoqqutaq: NINA-VIVI MØLLER ANDERSEN (31 JAN 2022) "MISISSUINEQ: ISUMAGINNINNERMI SIUNNERSORTIT 155-IT AMIGAATIGINEQARPUT" *SERMITSIAQ* link: <https://sermitsiaq.ag/node/235066>

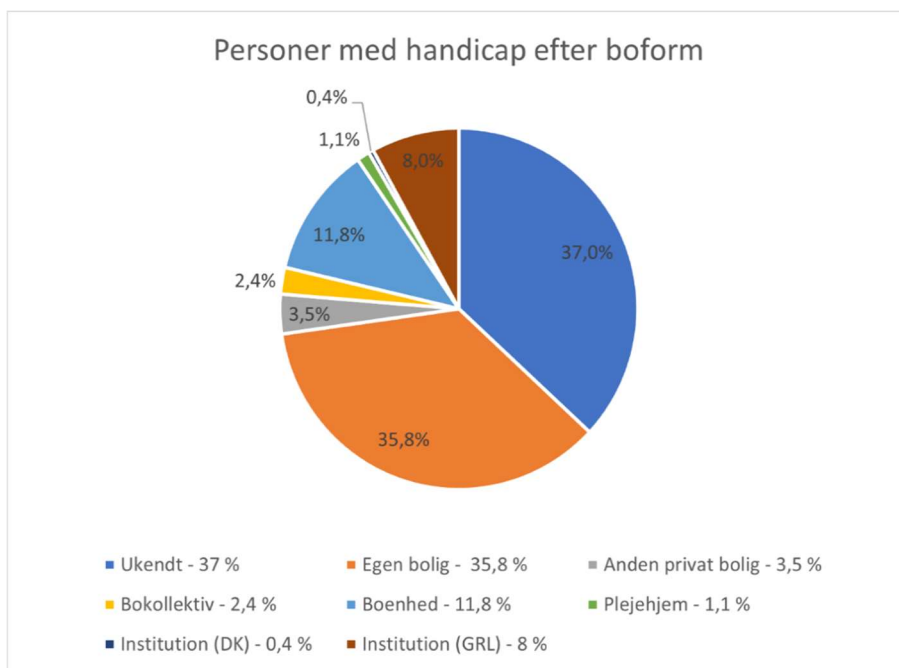
Takussutissiaq 9. Uku <https://bank.gl/OFDUKN15> najoqqutaralugit suliarineqartoq

Qalipaait qasersut tassaapput ilinniagaqarsimangitsut. Ulluunerani meeqqeriviit pillugit assimi nalinginnaasumi takutinneqartutut isumassuisutut suliaqartut sulisut ilinniagaqarsimangitsut amerlanerat erseqqippoq.

Ulluunerani meeqqerivinni innarluutilinnut tunngasuinnarnik paasissutissanik immikkoortitsinissaq ajornarsimavoq. Namminersorlutik Oqartussani nakkutilliisut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik pingaarnertut nakkutilliisimapput. Aamma kommunit akornanni ilisimasanik katersisunik nuna tamakkerlugu aqqissugaaneq amigaataavoq, tamatumalu kingunerisaanik kommunit ataasiakkaat piunasaqaatit assigiinngitsut tunngavigalugit nakkutilliisarlutik, nakkutilliinerlu pillugu nalunaarusiat oqartussanit allanit pissarsiarineqarsinnaanatik.

Maannakkut piffissami ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit innunut innarluutilinnut najugaqarfittut 8 %-iupput. Taamaattumik innunut innarluutilinnut ulluunerani meeqqerivinni paasissutissat tatiginartuunissaat pingaarpoq.

Takussutissiaq 10. Inuit innarluutillit najugaqariaaseq malillugu

Takussutissiaq 10. Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, Kisitsisinik paasissutissaasivik/Isumaginninnermut tunngasut/Isumaginnineq/Inuit innarluutillit, najugaqariaaseq malillugu. SODO12

Takussutissiaq 11. Ulluunerani meeqqeriveqarfinni sulisut katitigaanerisigut ilinniagaqarsimangitsut amerlassusii pillugit takussutissiaq.

	Isumassuisuni sulisut katitigaanerinit ilinniagaqarsimangitsut amerlassusii			
	< 24%	25 % - 49 %	50 % - 74 %	75 % - 100 %
Ulluunerani neqeroorutillit illoqarfitt amerlassusii	0	4	13	0

⁵ Naatsorsueqqissaartarfik nassuiaavoq perorsaasutut ilinniarsimasut tassaasut perorsaanerimi imaqtumik sivikinnerusumik ilinniartitaanerit, assersuutigalugu meeqqerisoq imaluunniit isumaginninnermi peqqissaanermilu ikiorti. Tassa imaappoq tabellimi perorsaanerimi ikiorti allassimappat, taava taakku ilinniagaqarsimasuunngillat. Link: <https://stat.gl/publ/da/OF/202201/pdf/2021%20F%C3%B8rskole%20dagtilbud.pdf>

Ulluunerani neqeroorutillit illoqarfiit tamarmik procentii	0%	24%	76%	0%
--	----	-----	-----	----

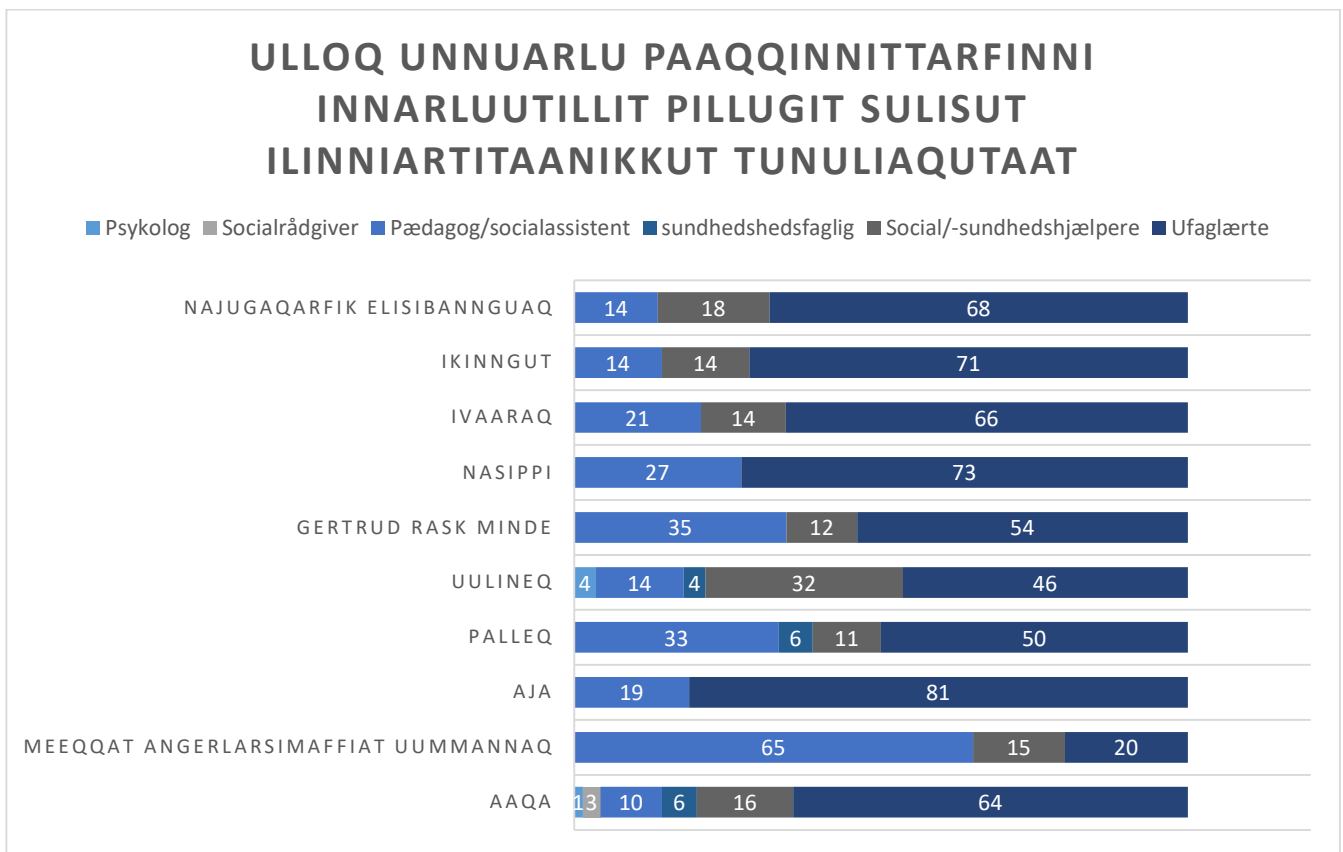
Tabel 11. Tabel 1 tunngavigalugu suliarineqartoq. Malugiuk illoqarfiit kisimik pineqarmata.

Ulluunerani neqeroorutini suliffiit 76 %-ii isumassuisoqarput, sulisut katitigaanerisigut ilinniagaqarsimangitsut 50 - 74 %-iullutik. Nanortalik, Qaqortoq, Narsaq aamma Ilulissat illoqarfanni kisiartaapput sulisut katitigaanerini sulisuni ilinniagaqarsimangitsuni 50 %-it ataaniittut. Isumassuisuni ilinniagaqarsimangitsut amerlapput, taamaattumik ulluunerani neqeroorutini ataavartumik ukiunut arlalinnut siumut isumassuisut pikkorissartinnissaat nukittorsarnissaallu pingaaruteqarluni.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit ilinniartitaanikkullu tunuliaqutit

"Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit pillugit qulaajaaneq" pillugu 2020-mi VIVE'p nalunaarusaani ilinniagaqarsimangitsut aamma taakkuupput sulisut katitigaanerini amerlanersaasut. Paaqqinnittarfinni 22-iusunit arfineq marlunni atorfeqartunit 20 %-init annikinnerusut perorsaasutut ilinniagaqarsimapput. Paaqqinnittarfinni qulini 20 - 30 %-it perorsaasutut ilinniagaqarsimapput, paaqqinnittarfinni tallimani 30 %-inik amerlanerusut perorsaasutut eqqaanartumik ilinniagaqarsimapput. (VIVE, 2020:52).

Takussutissiaq 12. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni innarluutillit pillugit atorfeqartut ilinniartitaanikkut tunuliaqutaat⁶

⁶ Ilinniartitaanikkut agguarnerit takuneqartut piviusumik ilinniartitaanerit qaffasissusiinut agguarnernut naapertuutinnigillat, assersuutigalugu isumaginninnermi ikiorti/isumaginninnermi assistenti marluullutik inuussutissarsiutini ilinniartitaanerullutik, isumaginninnermi assistenti isumaginninnermi perorsaasutut ilinniarsimasunut ilaatinneqartariaqarnani. Siumut sammisumik ilinniartitaanerit assigiinngitsut eqqortumik takutitsisumik agguarneqartariaqarput.

Takussutissiaq 12. Ilinniartitaanikkut tunuliaqutit pillugit takussutissiaq 2022-mi oktobarip qaammataani nakkutilliinerni nalunaarusiat⁷ najoqqutaralugit suliarineqarsimapput: naalakkersuisut.gl/Departement for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender/Tilsynsenheden/Døgninstitutioner

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni quliusunit arfineq pingasuni ilinniagaqarsimanngitsut sulisut 50 %-init amerlanerupput. Taakku suliatigut ilinniagaqarsimasuunerisa pitsaassusaa eqqarsaatigalugu nakkutilliisoqarfiup paaqqinnittarfiit piginnaasaannik pikkorissaanikkullu pisariaqartitsinerinik qanoq naliliisimaneritik misissuinissaq pisariaqarpoq.

Taakku marluk agguarnissaat pisariaqarpoq, tassa paaqqinnittarfiit tamarmik nappaatit suunerinut naleqqiullugu assigiinngitsunik najugaqartoqarmata aamma paaqqinnittarfiit pikkorissaanikkut sunik pisariaqartitsinerat eqqarsaatigalugu immikkooruteqarmata.

Nalunaarsuut 1. Nakkutilliisoqarfiup atorfeqartut piginnaasaannik pikkorissaanikkullu pisariaqartitaannik naliliinera.

Paaqqinnittarfik	Atorfeqartut piginnaasaannik nakkutilliisoqarfiup naliliinera	Pikkorissaanermi anguniagaq pillugu nakkutilliisoqarfiup kaammattuutaa
Angerlarsimaffik Aja	Sulisorpassuit ilinniagaqarsimasuunngikkaluartut arlalissuit suliaminnut tunniussimasuupput, sulisuni piginnaasat nukittorsarniarlugit sulisut ataatsimiinnerini imminnut siunersiusarput.	Sulisut pisariaqartinneqartunik piginnaasaqarput. Piginnaanngorsaannikkut pisariaqartitsinerimut isiginninnerit assigiinngisitaarput. Sulisut pikkorissarusupput, aqutsisut pisariaqartitsineq malillugu pikkorissaarusupput.
Børnehjem Uummannaq	Inuttut misilittakkatigullu piginnaasat annertupput. Sulisunik ilinniagaqarsimasunik sulisussarsinissaq ajornakusoorpoq, taamaattumik suliniutinut atorfinitsitsisarnerit atornerqarlutik.	Sulisut inuttut suliatigullu tamakkiisumik naapertuuttunik piginnaasaqarput.
Nasippi - PMB Tasiilaq	Paaqqinnittarfik sulisunik ilinniarsimanngitsunik arlalinnik sulisoqarpoq, taakkulu piginnaasanik naleqquttunik peqanngillat. Ataasiakkaaqarporli ilinniagaqarsimasuunngitsutut eqqortunik piginnaasaqartunik pitsaasumillu suliaqartunik. Sulisut misigisimapput perorsaasoq ilinniagaqarsimasooq najugaqartunik naammaginartumik sullissisinnaanngitsooq.	Naammattumik annertussuseqartumik sulisunik ilinniagaqarsimasunik sulisussarsinissaq sulisoqaannarnissarlu ajornarpoq. Sulisut ilinniagaqarsimanngitsorpassuunerinut ataqatigiissikkaanni periaaseqarluni sulineq killeqarpoq.
Palleq	Ilaatigut pisariaqartitanik piginnaasaqartoqarpoq.	Piginnaanngorsaannissaq aamma perorsaannikkut periutsit nukittorsarnissaat pisariaqartinneqarput.

⁷ Nakkutilliinermi nalunaarusiat ukiunit assigiinngitsuneersuupput, taamaattumik oqarasuaatikkut apersuinertigut nukittorsarneqarsimallutik.

Uulineq	Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik tunngaviusumik perorsaanerimi pikkorissaanerimik arfineq pingasoriarluni nanginneqartartussanik neqerooruteqarpoq. Aqutsisunit takuneqarsimavoq akkerliinnerimik passussinermik sulisut ilisimasanik amigaateqartut.	Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik sulisut pikkorissartinnissaannut pitsaasunik pilersaaruteqarpoq. Paaqqinnittarfik sullinniakkanut naleqqiullugu annertuunik immikkullu ilisimasanik ineriartortitsivoq.
Gertrud Rask Minde	Akkerliinnerimik piviusumik qanoq isumaginnissaannut aqutsisut takutitsillaqqipput.	Pingaarnertigut isigalugu najugaqartunut pitsaasumik angusaqarfiusunik suliatigut isiginneriaatsinik periutsinillu suliaqarpoq.
Ivaaraq	Sullinniakkanut pitsaasunik misilittagaqarlunilu ajunngitsumik ilisimannittoqarpoq. Taamaattorli paaqqinniffiup iluani akkerliinnerimik aqqiiffiginarlugit periutsit pillugit perorsaanikkut periutsit nukittorsarnissaannik pisariaqartitsisoqarpoq.	Avataaneersumik siunnersueriaaseq pisariaqartinneqarsinnaavoq. Sianiutit pillugit perorsaanerimi immikkullu perorsaanerimi sulisut pikkorissartinneqartariaqarput.
Elisibannuaq	Atorfeqartut ilinniagaqarsimasuunngitsut amerlagaluartut najugaqartut unammillernartuinut ajornartorsiutaannullu atorfeqartut ilisimasaqarput.	Najugaqartut utoqqaliartornerat naapertorlugu atorfeqartut pikkorissartinneqartariaqarput, taamaalillutik assigiinngitsunik ukiulinnik sullissinissamut piareersimanerullutik.
Sungiusarfik Ikinngut	Najugaqartut atorfeqartullu akornanni oqaatsitigut aporfeqanngilaq. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfik nalinginnaasumik ingerlalluarpoq. Innuttaasumik ataatsimik kukkusumik inissiisimaneq artorsartitsisinnaavoq, allaat paaqqinnittarfimmut ingerlalluareersumut.	Atorfeqartut akkerliinnerimik passussinissamut piginnaasaqarluarput. Paaqqinnittarfik akkerliinnerimik passunnissaannut ilitersuisutut ilinniagaqarsimasumik iluaqutigilluakkaminik sulisoqarpoq.
Sungiusarfik Aaqa	Sulisut najugaqartut taakkulu pisariaqartitaannik paasinissaannut pikkoripput.	Sulisut ilinniagaqarsimannngitsut aqqaniliupput ukiunik marlunnik sivirusunerusumik misilittagaqarlutik sulisimasat.

Nalunaarsuut 1. Najooqutaq.: [Nakkutilliinermi nalunaarusiat - naalakkersuisut.gl/Departement for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender/ Tilsynsenheden/Dogninstitutioner](http://Nakkutilliinermi.nalunaarusiat-naalakkersuisut.gl/DepartementforSocialeAnliggender,ArbejdsmarkedogIndenrigsanliggender/Tilsynsenheden/Dogninstitutioner)

Paasisutissatut nalunaarsugaq 1. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiup nammineq atorfeqartut aalajaatsuunerinik naliliinera

	Allanngorartorujussuuvooq	Allanngorarpoq	Aalajaakannerpoq	Aalajaappooq	Aalajaalluinnarpoq
Aaqa					x
Uummannami Meeqqat angerlarsimaffiat				x	
Aja				x	
Palleq					x
Uulineq				x	
Gertrud Rask Minde			x		

Innarluutilinnut immikkoortortaq, Nasippi				x	
Ivaaraq				x	
Ikinngut				x	
Najugaqarfik Elisibannguaq				x	

Paasissutissatut nalunaarsugaaq 1. Oqarasuaatikkut apersuinerit suleqatigiissitamit 2022-mi oktobarimi ingerlanneqarput.

Oktober 2022-mi ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik tamanik oqarasuaatikkut apersuinerup takutippaa ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni nalinginnaasumik aalajaatsoqartoq. Kisiannili paaqqinnittarfik ataasituaq naliliinerup saniatigut ilaannikkut nikingassuteeqqanik itisiliisoqarnissaanik kissaateqarsimavoq. Erseqqissaataasoq tassaavoq sapaatit akunnerisa naanerini akuttunngitsumik takkutinngitsoortartut amerlasartut, malinnaaniarlunilu sakkortuumik sulisoqartariaqartoq.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit taakkunanilu najugaqartut

Paasissutissatut nalunaarsugaaq 2. Paaqqinnittarfinnut ilisarnaataasut sullitalu

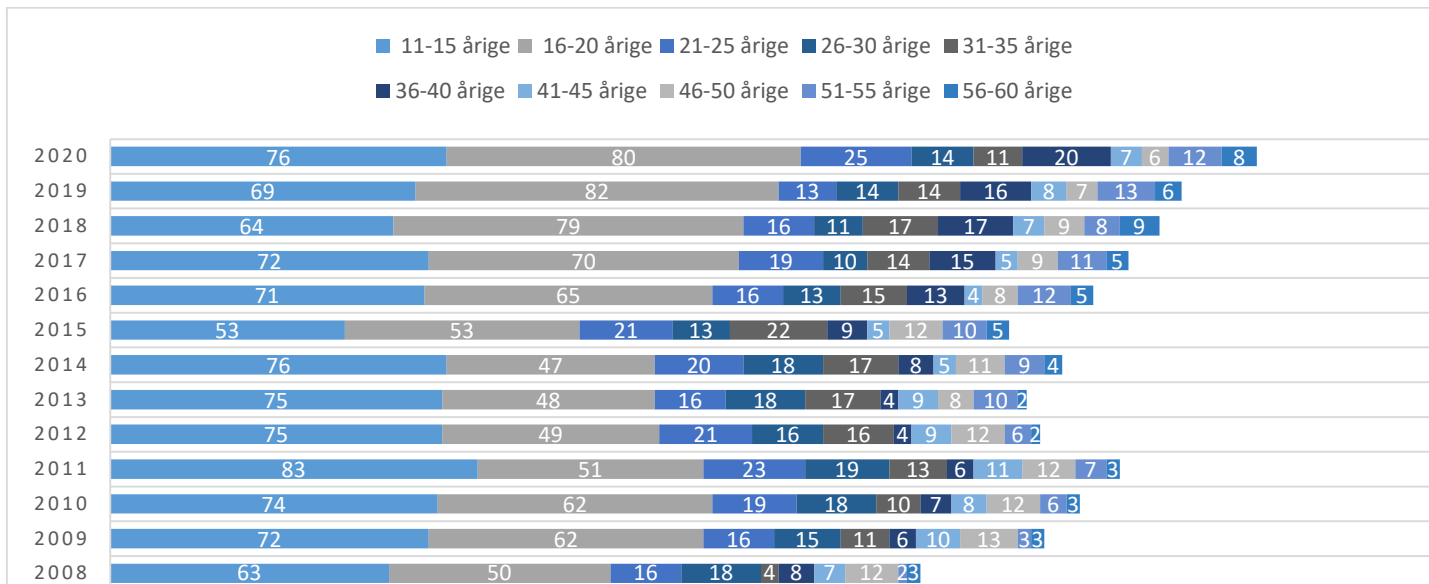
Paaqqinnittarfik	Najugaqartut amerlassusiat	Inissat,	Sullinniarneqartut
Angerlarsimaffik Aja Immikkoortortaq	2	2	Meeqqat inuusuttullu aseroriaannarmik kinaassusillit
Børnehjem Uummanaq	5	6	Naartuunermili imigassamit nappaateqarnek, attaveqarsinnaanikkut akornuteqarnek, ADHD aamma silamigut inortoq
Nasippi - PMB Tasiilaq	6	6	Inersimasut timikkut tarnikkulluunnit pisinnaasakinnerusut
Palleq	8	10	Inersimasut tarnikkut innarluutillit
Uulineq	15	15	Meeqqat inuusuttullu autissemik nappaatillit
Gertrud Rask Nanuaraq	6	6	Meeqqat arlariinnik innarluutillit
Gertrud Rask Akulliit	9	9	ADHD imaluunniit attaveqarsinnaanikkut akornuteqarnek
Ivaaraq	12	15	Meeqqat inuusuttullu tarnikkut timikkullu assigiinngitsunik innarluutillit
Elisibannguaq	17	21	Inersimasut tarnikkut ineriartornikkut akornutillit
Sungiusarfik Ikinngut	19	22	Inuusuttut inersimasullu ineriartornikkut akornutillit
Sungiusarfik Aaqa	32	32	Inersimasut isummakkut nappaatigalugu avissimasutut ilisimasut, isummamikkut allanngorartut, puigortunngilerneq annikitsumillu ineriartornermikkut akornutillit

Paasissutissatut nalunaarsugaaq 2. Najugaqartut amerlassusiinut tunngasunik (SODF01) Naatsorsueqqissaartarfimmiit aamma inunnut immikkut pisariaqartitalinnut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup allaaserinninnera najoqqutat atorlugit suleqatigiissitamit suliarineqartoq.

Paasissutissatut nalunaarsukkami 2-mi takutinneqarpoq suliffeqarfimmi sulinerisa ingerlanerani atorfeqartut piginnaasaat eqqarsaatigalugit pissutsit arlallit sunniuteqartartuusut. Meeqqat inuusuttullu inersimasunngorput, inersimasullu utoqqalillutik.

Takussutissiaq 13-mi Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiini najugaqartut innarluutillit ukiuisa agguarneri qanoq isikkoqarneri takuneqarsinnaavoq:

Takussutissiaq 13. Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiini najugaqartut innarluutillit ukiui ukiorlu malillugit

Takussutissiaq 13. Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik, 2022 - Kisitsisitigut paasissutissaasivik/Isumaginninnermut tunngasut/Isumaginnittoqarfik/SODO3

Takuneqarsinnaavoq siunissami qanittumi Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiini najugaqartut innarluutillit utoqqaat amerlanerussasut. Tamanna isumaqarpoq utoqqarnik innarluuteqartunik isumassuinerup iluani peqqissaanikkut ikiortinik amerlanernik pisariaqartitsisoqarumaartoq.

Ulluunerani meeqqerivinnik aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik misissueqqissaarnermik eqikkaaneq

Ulluunerani meeqqerivinni misissueqqissaarnerit takutippaat ulluunerani meeqqerivinni suliffiit 76 %-ii ilinniagaqarsimangitsunik amerlasuunik sulisoqartut, sulisut katitigaanerisigut 50 - 74 %-iusut. Illoqarfiit Nanortalik, Qaqortoq, Narsaq aamma Ilulissat ilungersunngiffiunerupput, kisianni aamma taakkunani ilinniagaqarsimangitsut amerlallutik, 50 procentit inulaarlugit. Tamatuma erseqqissarpaa meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut ikorfartuinerup pitsaassusaa kivinniarlugu siunnerfeqartumik pikkorissaanissamat, pingaartumik perorsaaniikkut periutsini, erseqqissumik pisariaqartitsisoqartoq. Unammillernartoq paasissutissanik tatiginartunik katersiniarnerup ajornakusoorneranik sakkortusineqarpoq, tamatumalu uparuarlugu kommunini nakkutilliinerniit nalunaarusiat pissarsiarineqarnerusinnaaneri assigiaarnissaalu pisariaqartinneqartut, ilinniartitaanikkut politikki aamma tunngavagalugu. Kommunit nakkutilliinerniit nalunaarusiat suliassaqarfimmiit paasissutissat pissarsiarinissaat siunertarlugu pissarsiarineqarsinnaasariaqarput assigiaarnerullutillu.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni nassaat takutippaat paaqqinnittarfinni quliusunit arfineq pingasuni sulisut 50 procentii sinnerlugit ilinniagaqarsimasuunngitsuusut. Sulisut akornanni nalinginnaasumik aalajaatsoqaraluartoq siunnerfeqartumik ilinniaqqittoqarneratigut pikkorissaasoqarneratigullu sulisut

perorsaanikkut piginnaasaannik nukittorsaanissaq pisariaqartinneqarluinnarpoq. Sulisuni aalajaatsuuneq eqqarsaatigalugu ataqtigiittoqarnera pingaarnertigut ajunngilaq. Kisiannili perorsaanikkut periutsini pikkorissaasoqarnissaa pisariaqartinneqarluni.

Ulluunerani meeqqerivinni aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sulisut ilarpassui ilinniagaqarsimasuunngillat. Ilinniartitaanikkut annertuumik suliniuteqartoqarnissaanik ataavartumik pisariaqartitsisoqassaaq, tassunga ilanngullugit sivikitsumik pikkorissarnerit, ingerlariaqqitsitsinnaasunik ilinniartitaanerit nanginneqartartut, ulluunerani meeqqerivinni aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sulisunut immikkut sammitinneqartunik.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni najugaqartut akornanni utoqqaat amerliartuinnarnissaat naatsorsuutigalugu taamatut ineriartornermut ikorfartuinissamut peqqissaanikkut ikiortinik pisariaqartitsinerup annertusiartuinnarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Ataavartumik pikkorissaanernik ilinniartitaanernillu, sivikitsumik pikkorissaasoqarneratigut kisianni aamma pingaartumik ilinniartitaanernik ingerlaqqiffiusinnaasunik ataavartumik pisariaqartitsisoqarpoq, sulisut ilinniagaqarsimannngitsut pikkorissarnissaannik siunertaqartumik, kisianni aamma innarluuteqarnerup iluani immikkut pisariusutigullu pisariaqartitsinerit kinguneqarluartumik passunnissaannik sulisut pikitinnissaat qulakkeerniarlugu ingerlaqqiffiusuni immikkut ilinniartitaanikkut neqeroorutininik pisariaqartitsisoqarluni. Tamatuma inunnut innarluutilinnut toqqaannartumik ikorfartuineq pitsaanerulersiinnarnagu, kisianni aamma ingerlataqarfimmi sulisinnaasut piginnaasaqarnerulernerinut aalajaannerulernerinullu iluaqutaassaaq.

Innersuussutigisat

Unammillernartut taakku saaffiginarlugit periusissiatigut iliuseqarnissamullu pilersaarummi pingaarnertigut suliassaqarfiit uku siunnersuutigineqarput:

Pikkorissaaneq ilinniartitaanerlu

Inunnik innarluuteqartunik ikorfartuinerup sunniuteqarluarnissaanut sulisut tamarmik pisariaqartunik piginnaasaqalernissaat qulakkeerniarlugu ilinniagaqarsimannngitsunut suliutigullu ilinniarsimasunut saaffiginnittunik siunnerfeqartunik ilinniartitseqqinnerit aallartinneqarneri.

Paasissutissanik katersineq nakkutilliinerlu

Ilinniartitaanikkut suliniutit erseqqinnerusumik kinguneqarluarnerusumillu iluarsisinnaajumallugit siunnerfeqartinniarlugillu ilinniartitaanerit qaffasissusiinik sulisullu katitigaanerinik nakkutiginninnerup pitsaanerulernissaanut ataavartumik suliniuteqarneq.

Meeqqat atuarfianni sulisutigut katitigaanerit ilinniartitaanikkullu tunuliaqutinik misissueqqissaarneq

Innarluutillit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaanik "Ilinniartitaanerit ataqtigiinnerusut" malinniarlugit iliuseqarnissamut pilersaarummi suliniutit aappaata pingaarnertut ilaatut ulluunerani meeqqerivinnik aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik misissuereernerup kingorna meeqqat atuarfiat misissoqqissaarneqarpoq. Tassunga ilaapput ilinniartitsisut immikkut ilinniarsimasut pissarsiarineqarsinnaanerininik aamma atuartut ilinniartitaanikkut suliniutini peqataanerininik qulaajaaneq, pingaartumik meeqqat atuarfianni soraarummeernerit.

Ilinniartitsisunik immikkut ilinniarsimasunik peqarneq

Kommuni tamani ilinniartitsisunik immikkut ilinniarsimasunik peqarnerup annertuumik assigiinnginnera paasissutissat takutippaat. Assersuutigalugu kommuninut allanut assersuussinermi Sermersuup Kommunua immikkut ilinniagaqarsimasunik ilinniartitsisunik amerlasuunik peqarpoq.

Atuartut soraarummeernerni peqataanerat

Aamma atuartut soraarummeernerni peqataaneranni annertuumik assigiinngitsoqarpoq. Paasissutissat ersersippaat immikkut atuartitani atuartut ilai procentit killeqartut nuna tamakkerlugu misilitsinnerni peqataasartut, tamannalu suli annertunerusumik sammineqarnissaa ikorfartuiffigineqarnissaalu pisariaqarluni.

Takussutissiaq 14 ukiumi atuarfiusumi 2022/23-mi immikkut atuartitsinermik ilassutaasumik ilinniarsimasunik ilinniartitsisut kommuninut agguarsimaneri

Ukioq atuarfik 2022/2023	Ilinniartitsisut saniatigut ilinniarsimasut Perorsaasutut sammivilimmik ilinniagaq	Ilinniartitsisut ilinniarsimasut	Nukarlerni ilinniartitsisut	Ilinniartitsisut ilinniagaqarsimangitsut
Kommuni Kujalleq	1	12	8	4
Kommuneqarfik Sermersooq	3	78	1	15
Qeqqata Kommunua	0	24	7	4
Kommune Qeqertalik	1	21	7	4
Avannaata Kommunua,	1	70	7	22

Najoqqutaq: "Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat 2022-2023"

Takussutissiaq 15 Piffissami 2016 - 2021-mi nuna tamakkerlugu 10. klassimi atuartut amerlassusii

Ukioq atuarfiusoq:	10. klassimi atuartut amerlassusii katillugit	Taakkunannga immikkut atuartitat	Taakkunannga immikkut atuartitat procentinngorlugit
2016/17	686	65	9 %
2017/18	698	77	11 %
2018/19	648	75	12%
2019/20	698	71	10 %
2020/21	715	76	11 %
Katillugit	3.445	364	11 %

Najoqqutaq: Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup nalunaarusiaa Maj 2022, Immikkut atuartitani atuartut soraarummeerlutik misilitsinneqartut, kisitsisit kommuniniit nalunaarutigineqartut

Ukioq atuarfiuso q:	Pinngitsuutinneqart oq	Misilitsinne q ataaseq	Misilitsinner it marluk - sisamat	Misilitsinner it tallimat - arfineq pingasut	Misilitsinner it qulingiluat	Katillugi t
2016/17	54	0	5	3	3	65
2017/18	73	1	0	3	0	77
2018/19	63	0	9	2	1	75
2019/20	67	4	0	0	0	71
2020/21	61	8	3	4	0	76
Katillugit	318	13	17	12	4	364

Najoqqutaq: Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup nalunaarusiaa Maj 2022, Immikkut atuartitani atuartut soraarummeerlutik misilitsinneqartut, kisitsisit kommuniniit nalunaarutigineqartut

Meeqqat atuarfianni misissueqqissaarnermit eqikkaaneq

Paasissutissat takutippaat ilinniartitsisut immikkut ilinniarsimasut amerlassusiinut aamma atuartut soraarummeerneri peqataasunut naleqqiullugu kommunit akornanni annertuumik assigiinngitsoqartoq. Atuarfiit angissusii assigiinnginnerni taakkunani annertuumik sunniuteqarput, tassa atuarfiit anginerusut ilinniartitsisunik immikkut ilinniarsimasunik pikkorissaanissamut, sulisussarsinissamut sulisoriinnarnissaannullu pitsaanerumik periarfissaqarnerusarmata, atuarfiillu mikinerusut taamatut sulisutigut isumalluutunik amigaateqarnermut atatillugu ilungersuuteqarnerusarlutik. Kommunit soorlu Sermersooq immikkut ilinniarsimasunik ilinniartitsisunik amerlaneruserusut sulisoqarpoq, kommunillu allat isumalluutunik taakkuninnga amigaateqarlutik, tamannalu atuarfiit angissusiinut isumalluutaannut attuumassuteqarsinnaalluni. Immikkut atuartitsinerit ikorfartuinerillu qanoq meeqqat atuarfiini, taakku angissusii apeqqutaatillugit, atulersinneqartarnerinik nalilersuinissamik pitsanngorsaaniissamillu pisariaqartitsisoqarneranik tamanna ersersitsivoq.

Atuartut tamarmik, pingaartumik immikkut atuartitani kiisalu innarluuteqartuni imaluunniit immikkut pisariaqartitsisuni pitsaassuseqartumik ilinniartitaanernut periarfissaqarnissaat qulakkeerniarlugu siunnerfeqarnerusumik ikorfartuinissaq pitsaanerumillu perorsaanikkut periusissiaqarnissamik pisariaqartitsisoqarpoq.

Innersuussutigisat

Unammillernartut taakku saaffiginiarlugit pingaarnertigut suliassaqarfiit uku saaffigineqartariaqarput:

Ilinniaqqinnissamut periarfissat pitsaaneruserusut:

Ilinniartitsisunut ilinniaqqinnissamut periarfissat sakkortusillugit annertusillugillu, pingaartumik immikkut atuartitsinerup aamma atuartunik assigiinngitsunik innarluuteqartunik atuartitsinerup iluani, assersuutigalugu isigiarsuttunut tusaaniarnikkut ajornartorsiuteqartunut. Sammisaaq immikkut aqqissuunneqartunik ilinniartitaanernik neqeroorutaasariaqarput, atuarfinni anginerusuni mikinerusunilu ilinniartitsisunit immikkut unammillernartunut saaffiginnittut. Taakkununga ilaasariaqarput immikkut

atuartinneqartunut, immikkut atuartitani imaluunniit nalinginnaasumik atuartitsinermi, atuartunut ikorfartuinermi sunniuteqarnerunermut naleqqiullugu taakku piginnaasaat nukittorsarniarlugu ilinniartitsisunut nutaanut misilittagalinnullu ilinniaqqinnerit.

Aammattaaq atuarfinnut mikisunut suliniutit makku aallartinneqartariaqarput:

- Internetsikkut pikkorissarnerit ungasianiillu atuartitsinissamut periarfissanik pilersitsinerit
- Isumalluutit agguarnerinut siunnersorteqarnerillu pillugit atuarfiit mikisut angisuullu akornanni peqatigiiffiusunik pilersitsisinnaanerit
- Pingaartumik atuarfinnut mikinerusunut aningaasaqarnikkut tapiissuteqartarnernik pilersitsinissamut periarfissanik misissuineq, taamaalilluni ilinniartitsisut ilinniaqqinnernut peqataanissamut pitsaanerumik periarfissaqarlutik.

Perorsaanikkut periutsinik ineriartortitsiuarneq:

Ataasiakkaat pisariaqartitaannut aamma immikkut atuartitani atuartut tunngaviinut pitsaanerumik tulluarsarneqartunik perorsaanikkut periusissianik nutaanik ineriartortitsisoqartariaqarpoq atulersitsisoqartariaqarlunilu. Tamatuma atuartut kajumissuseqarnerat tunniussimanerallu, peqataanerat soraarummeerfiusunilu angusaqarnerat nukittorsassavaa.

Iliuseqarnissamut pilersaarutininik aqqissugaasumik nalilersuisarneq:

Ilinniartitaanikkut suliniutaasartunik, kiisalu taakku sunniuteqarneri naapertuunnerinillu nalilersuinissaq pillugu inuussutissarsiutinut ilinniartitaanikkullu ilitsersuutinik aamma immikkut atuartitani atuartunut aamma atuartunut innarluuteqartunut iliuseqarnissamut pilersaarutininik nalilersuineq. Atuartut immikkut atuartinneqartut, taakku ingerlaqqilluni ilinniartitaanernut aamma/imaluunniit suliffeqarfinnut ikaarsarnerinut ikorfartuisinnaasunik ilitsersuisarnernut tulluarsarneqarsimasunut periarfissaqarnerisa qulakkeerneqarnissaa pingaarpoq.

Nalilersuinermi ingerlaqqilluni ilinniarnernik suliffinnillu toqqaanissamut pisariaqartumik ikorfartorneqarneq anguniarlugu pitsanngorsarneqartussat suliasaqarfiit suunerisa paasinissaannut atuartuniit ilaqaataasunillu, ilinniartitsisuniit ilitsersuisuniillu akissutit ilaatinneqassapput. Atuartut ilinniartitaanikkut siuariarnerinut ilaatinneqarnerinullu ajunngitsumik iluaqaataaneri tamatuma qulakkiissavaa. Ingerlaavartumik nalilersuinerit tulluarsaanerillu qaffasissumik pitsaassuseqarnerup ingerlatiinnarnissaanut pingaaruteqarput aamma atuartut tamarmik, pingaartumik innarluuteqartut, pitsaassuseqartumik ilinniartitaanernut ikorfartorneqarnissamullu periarfissaqarnerat qulakkeerlugu.

Ilinniartitaanerni, ilinniaqqinnerni pikkorissarnernilu qulaajaaffigineri

Immikkoortumi tassani innarluutilinnut tunngasuni sulisunit atorneqarsinnaasuni maannakkut ilinniartitaanikkut periarfissanik, ilinniaqqinnernik pikkorissarnernillu qulaajaasoqarlunilu misissueqqissaartoqarpoq. Sulisut maannakkut ilinniartitaanikkut tunuliaqutaannik paasisaqarnikkut inunnut innarluuteqartunut paarsinerit ikorfartuinerillu pitsaassuseqarnerinut piumasaqaatit naatsorsuutigisallu naammassiniarlugit ilinniaqqinnerit pikkorissarnerillu pisariaqartinneqartut suuneri pitsaanerumik paasisariaqarpagut.

Misissueqqissaarnermi tassani siunertaq tassaaginnanngilaq maannakkut ilinniartitaanikkut periarfissanik qulaajaaneq, kisianni aamma periarfissat taakku sulisut piviusumik piginnaasaannut piginnaanngorsarnissamullu pisariaqartitaanut qanoq tulluartiginersut naliliiffiqeassalluni. Qulaajaanermi tassani angusat ilinniartitaanikkut pikkorissaanikkullu periusissiap siunnerfillip

ineriartortinnissaanut tunngaviussapput, sulisunut aamma innarluutilinnut tunngasuni sullinneqartunut iluaqutaasumik sulisut piginnaasaat pitsaanerulersillugillu annertusillugit.

Ilinniarterit ilinniaqqinnerillu:

Sulisut ilinniartitaanikkut pisariaqartitsinerat pitsaanerusumik paasiniaarlugu aamma ingerlataqarfiup iluani pikkorissaanerit pisariaqartinneqartut suunersut paasiniaarlugit innarluutilinnut tunngasuni sulisunit pissarsiarineqarsinnaasut maannakkut ilinniartitaanerit ilinniaqqinnerillu qulaajaaffigivagut, ilinniartitaanerit qaffasinneri malillugit agguarneqartut.

Ilinniartitaanerit ilinniaqqinnerillu akornanni assigiinngissuseq:

Ilinniartitaanerit	Ilinniaqqinnerit
<ul style="list-style-type: none"> Suliaqarfiup aalajangersimasup iluani tunngaviusumik ilisimasaqarfiusunik piginnaasaqarfiusunillu suliffeqarfinni inunnik piareersaasut ilinniartitaanerit piumasarineqartumik ingerlaasii. Tassunga ilaapput inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerit, inuussutissarsiutini ilinniagartooq, bachelorit kandidatillu aamma tamakkiisumik ilinniartitaanerullutik. 	<ul style="list-style-type: none"> Taakku imatut ilusilersugaapput suliffeqarfinnut ilaareersunut maannakkut ilisimasanut piginnaasanullu tapertaasussatut aamma ilisimasaminnik imaluunniit suliassanik paasisimasaqarnermik nutartererusuttut, allamik suliffeqalerusuttut, imaluunniit maannakkut suliffigisami iluani qaffasinnerusumik piginnaasaqalerusuttut. Ilinniaqqinnerit sivisutsimikkut qaffasissutsimikkullu allanngorarput tassaanagerusarlutik immikkut pikkorissarnerit, allagartartaarniarluni ingerlataqarnerit imaluunniit ilinniagartuutut inissisimalernissaq, ataasiakkaat pisariaqartitaat aalajangersimasumillu suliaqarfiusoq apeqqutaatillugu.

Ilinniartitaanerit, ilinniartitaanerit qaffasissusii ilinniartitaanernillu naammassinninnerit pillugit takussutissiaq

Ilinniartitaanikkut ingerlaffiit ilinniartitaanikkullu periarfissat pissarsiarineqarsinnaasut pillugit takussutissiaq saqqummiupparput. Immikkoortumi tassaniippat 2018-miit 2022-mut ilinniartitaanikkut naammassinninnerit pillugit takussutissiaq, ilinniartitaanernit assigiinngitsuniit soraarummeertut amerlassusaannik takutitsisoq, aamma innarluutilinnut tunngasuni suliffeqarfiit pisariaqartitaannut naleqqiullugu naapertuunnerinik eqqartuisoq.

Takussutissiami ataaniittumi sulisunit pissarsiarineqarsinnaasut ilinniartitaanerit ilinniaqqinnerillu takutinneqarput. Tassunga ilaapput ilinniartitaanikkut ingerlaffiit pioreersut kiisalu ilinniaqqinnissamut periarfissat, innarluutilinnut tunngasuni suliaqarfinni assigiinngitsuni sulisut piginnaasaannik nukittorsaaasut. Ilinniartitaanerit qaffasissusii malillugit agguarpagut:

Nalunaarsuut 2. Ilinniartitaanerit, ilinniaqqinnerit ilinniartitaanerillu qaffasissusii

Ilinniakkat qaffasissusaat	Ilinniartitaanerit	Ilinniaqqinnerit (ullup ilaannaani)	Ilinniarfiit
----------------------------	--------------------	-------------------------------------	--------------

Inuussutissarsiutigalugu ilinniartitaanerit:	Isumaginninnermut assistenti Isumaginninnermut ikiorti Peqqissaanermi ikiorti Peqqissaanermi assistenti Inuk tapersersuisartooq	Siunnersuineri assistenti, <i>ilinniaqqinneq</i> Isumaginninnermut ikiorti misilittagaqareerluni, <i>ilinniaqqinneq</i> Peqqissaanermi ikiorti misilittagaqareerluni <i>ilinniaqqinneq</i> <i>Inuk tapersersuisartooq, misilittagaqareerluni ilinniaqqinneq misilittagaqareerluni</i>	PI PI PI PI PI
Ilinniagartuutut ilinniartitaanerit:	Perorsaasumut ikiortitut ilinniartitaaneq	Perorsaasumut ikiorti <i>ilinniaqqinneq</i> Isumaginninnermut tunngasunik sulialinnut siunnersorti, <i>ilinniaqqinneq</i>	PI PI
Allagartartaarniarluni ilinniartitaanerit:		Immikkut ilinniartitsinerit, ilinniartitsisunut, <i>ilinniaqqinneq</i> Nipip atorsinnaanerani ilinniarnaq, <i>ilinniaqqinneq</i> Immikkut perorsaasoq, perorsaasut, <i>ilinniaqqinneq</i>	Ilisimatusarfik Ilisimatusarfik PI
Bacheloritut ilinniarnert:	Perorsaasoq Inunnik isumaginninnermi siunnersorti Ilinniartitsisoq Peqqissaasoq		PI Ilisimatusarfik Ilisimatusarfik Ilisimatusarfik

Maannakkut ilinniartitaanikkut periarfissanik, ilinniaqqinnernik pikkorissarnernillu qulaajaanerup takutippaa inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerniit ilinniartitaanernut ingerlaqqiffiusunut ilinniartitaanikkut ilinniaqqinnermilu periarfissat arlalissuusut.

Ilinniartitaanernik naammassisaqarnerit

Immikkoortumi tassaniipput 2018-miit 2022-mut ilinniartitaanerni ataasiakkaani ilinniartitaanernik naammassisaqarnerit pillugit takussutissiaq. Siunertaq tassaavoq ilinniartitaanikkut qaffasissutsit assigiingitsut akornanni maannakkut ilinniartitaanikkut isumalluutit taakkunanngalu ingerlaqqittarnerit nassuarnissaat, ikiortimiit bachelorinut aamma innarluutilinnut tunngasuni suliffeqarfiit pisariaqartitaannut naleqqiullugu taakku naleqquttuuneri eqqartorlugit.

Nalunaarsuut 3. Ilinniartitaanernut nalinginnaasunut 2018 - 2022-mi ilinniartitaanernik naammassisaqarnerit

Ilinniartitaanerit	2018	2019	2020	2021	2022	Katillugit
Inunnik isumaginninnermi siunnersorti	10	7	4	11	6	38
Peqqissaanermi assistenti	10	16	10	-	11	57
Peqqissaanermi ikiorti	24	13	12	24	12	85
Inuk tapersersuisartooq	6	3	2	9	2	22
Perorsaasoq	40	28	22	49	36	175
Perorsaasumut assistenti - ilinniagartuutut ilinniartitaaneq	-	-	-	-		
Isumaginninnermut assistenti	18	18	20	21	25	102
Isumaginninnermut ikiorti	36	28	27	41	27	126
Ilinniartitsisoq	37	37	40	20	35	169

Atuartitsisunut immikkut atuartitsineq			5		5	10
--	--	--	---	--	---	----

Paasissutissat taakku takutippaat ilinniartitaanernit arlalissuarniit kandidatinnortut allanngujitsuusut aalajangersimasuni suliaqarfinni soorlu isumaginninnermi siunnersortit peqqissaanermilu ikiortit naammassisaqartut amerlassusii annertuumik allanngorartut. Maluginiarneqassaaq ilinniartut naammassisaqartut suliaqarfinni pingaarutilinni ikimmata allanngorarlutillu soorlu inuk tapersersuisartoq aamma isumaginninnermi siunnersortinnorniat, innarluutilinnik suliaqarnermi pingaaruteqartuusut. Sulisoqaannarnissaq qulakkeerniarlugu ilinniartitaanermit ingerlaffiit taakku annertunerusumik sammineqarnissaasa nukittorsarnissaasalu pisariaqarnera tamatuma erseqqissarpaa.

Aammattaaq ersernerlulluni sulisutut iliniarsimasut taakku qanoq amerlatigisut innarluutilinnik sullissisalernersut, tamatumalu ersersillugu ilinniartitaanikkut naammassisaqartut suliffeqarfinnilu pisariaqartitsinerit akornanni naapertuuttoqanngitsoq. Ilinniartitaanerit siunnerfilernissaat tulluatuunissaallu qulakkeerniarlugu innarluutilinnut tunngasuni suliffiit aamma iliniarfearfiit akornanni sakkortunerusumik atassuteqarnissaat pisariaqartinneqarpoq.

Ingerlataqarfinni assigiinngitsuni ilinniartitaanerit naammassinnittarnerit misissueqqissaanermi paasineqarpoq meeqqat atuarianni nalinginnaasumik pissusiulersut pisariaqartitsinerillu immikkut alaatsinaanneqartariaqartut. Atuartut immikkut pisariaqartitsisut ineriartornerini ikorfartorneqarnerinilu iliniartitsisut pingaaruteqartumik inissisimasueneri misissoraanni unammillernartut taakku saaffiginiarlugit ilinniartitaanikkut ingerlaffiit ilinniaqqinnissamullu periarfissat aalajangersimasut itinerusumik iserfigineqarnissaat pingaaruteqarpoq. Ilinniartitsisunngorniarfimmik erseqqinnerusumik misissuineq immikkullu atuartitsisarnerit atulersinnerisa takutippaat ilinniartitaanikkut periusissiami ilanngutitsisumi pingaaruteqartunik immikkut piginnaasanik pisariaqartitsisoqartoq nassuerutigineqassaaq.

Ilinniartitsisunngorniarfimmik immikkut atuartitsineq ilinniartitaanermik aqqissuussinerup ilaatut neqeroorutaavoq. Maannakkut ilinniartitaanerup aqqissuunnerani immikkut atuartitsineq semesterit sisamaanni-arfernanni ataatsimut atuartitsissutitut ilaavoq 16 ECTS-pointilik, tamatumalu takutillugu ileqquusumik ilinniartitsisunngorniarnermi immikkut piginnaasaqarfiusut pisariaqartinneqartut. Aammattaaq Immikkut atuartitsinermit allagartartaarluni ilinniartitaaneq neqeroorutaavoq. 2017-2020-mi ukiut pingasukkaarlugit neqeroorutigineqartarpoq kingumullu 2021-2024-mi aallartittunut nutaanut.

Ilinniartitaanerit	2018	2019	2020	2021	2022
Ilinniartitsisunngorniarneq	37	37	40	20	35
Ilinniartitsisunngorniarnermi immikkut atuartitsineq	17	23	17	20-it 2,5 ECTS Immikkut atuartitsineq	Tamarmik immikkut atuartitsinermit ingerlataqarput
Immikkut atuartitsineq, atuartitsisunut allagartartaarluni ilinniartitaaneq			2017-imeersut soraarummeertut tallimat (2017-mi qulit aallartippat)	Arfineq pingasut aallartippat	Ilinniartuni tallimat sinnerupput

Ilinniartitsisunut ilinniartitsisunullu isumalluutitut immikkut atuartitsinermit internetsikkut ilinniaqqinneq nutaaq 2024-mi aallartinneqarpoq

2024-mi Ilinniarfissuaq meeqqanut immikkut ittumik pisariaqartitsisunut/ atuartunut ilikkarniarnikkut ajornakusoortitsisunut nalinginnaasumik immikkullu ittumik atuartitsinermit ilinniartitsisunut immikkullu

pisariaqartitsisunut ilinniartitsisunut qarasaasiakkut ilinniaqqinnertut piginnaangorsarfiusumik neqerooruteqassaaq.

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik suleqatigalugu pikkorissartitsinerit

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik aamma atuarfik tunngavigalugu "Meeqqat immikkut pisariaqartitsisut" kingusinnerusukkullu "Meeqqat pisariusumik ilinniarnissakkut inissisimasut" pillugit pikkorissaanernik neqerooruteqarpoq atuarfiillu ataasiakkaat aamma pisariaqartitsineq naapertorlugu kissaatigineqartunik pikkorissaasinnaallutik. Suliassaqarfimmili tassani siunnerfeqarnerusumik pikkorissaasoqarnissaa siunertaralugu suli annertunerusumik tassani ineriartortitsisoqarnissaa akuerineqarpoq.

Innarluutilinnut tunngasuni pikkorissarnissamut neqeroorutit

Innarluutilinnut attuumassuteqartunik pikkorissartitsinerit qitiusumiit ingerlataqartut tassaapput isumaginninnermut Aqutsisoqarfik, PKU pikkorissarnerit aqutigalugit Suliffeqarnermut Naalakkersuisoqarfik aamma ilinniarfeqarfinni PI-mi aamma SPS-mi AMA pikkorissarnerit.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi innarluutilinnut immikkoortortaq innarluutilinnut tunngasuni ukuninnga pikkorissaasarpog

Takussutissiaq 17 Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi pikkorissartitsinerit

Sammissaq	Sullinniarneqartut
Ingerlatsinerit inatsimmi tunngaviusut	Kommunini aqutsisut sullissisullu
Inunnut innarluutilinnut inatsit	Kommunini aqutsisut sullissisullu
Innarluutilit pillugit inatsit/illersuisoq	Innuttaasut (innarluutilimmut illersuisoq)
Pikkorissartitsinerit nangeqattaartut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit ⁸	Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni atorfeqartut ilinniagaqarsimangitsut

Pikkorissaanissamut neqeroorutit aamma isumaginninnerup isumassuinerullu imarisai pillugit ataatsimut takussutissiaq:

Takussutissiaq 18 pikkorissaanissamut neqeroorutit aamma isumaginninnerup isumassuinerullu imarisai pillugit takussutissiaq

Neqerooruteqartut	Sammissaq	Sammissaq	Sammissaq	Sammissaq
Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik	Inatsisit pillugit pikkorissaaneriit: Ingerlatsinerit inatsimmi tunngaviusut,	Ulloq unnuarlu paaqqinniffik: Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutini ilinniagaqarsimangitsun	Aaqqiagiingissutini k iluarsiiarneq	Siusissukkut paasinnineq

⁸ Pikkorissartitsinerit nangeqattaartakkat: Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aamma PI/SPS suleqatigalugu meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni aamma inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni atorfeqartunut ilinniagaqarsimangitsunut pikkorissartitsinerit nangingneqartartunik suliqaarsimavoq, 2021-mi aallartinneqartunik.

Suliamik paasinnineq, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni inissinneqarsimasut meeqqat inuusuttullu, timikkut tarnikkullu sulisinnaanerup annikillineru nappaatillu suussusersineri, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni alliarneq inuunermilu atukkat, timikkut peqqissuuneq atugarissaanerlu, attaveqatigiinneq oqaloqatiginneriaatsillu, atornerluineq persuttaanerlu, sulisut assigiinngitsut suleqatigiinnerat aamma meeqqat inuusuttullu inissinneqarsimasut ilanngutitinneri, pingaarnertut suliassat sammillugit suleqatit siunersuineq.

	Inunnut innarluutilinnut inatsit, Inunnut innarluutilinnut inatsit illersuisoq	ut modulikkaartunik pikkorissarnerit qulingiluat PI		
AMA-mi pikkorissaanerit PI	Takussaasumik attaveqatigiinneq takussutissallu	Meeqqap ineriartornera, siusippallaartumik meeqqat inunngortut, timikkut tarnikkullu kingunerluutit	Aaqqiagiingissutini k iluarsiiarneq	
Ilinniagaqarsimanngitsunut piginnaasatigut ineriartortitsilluni pikkorissaanerit PI	Meeqqat inuusuttullu nappaataat suussuserneqarsimasut	Meeqqanut ikorfartuinerit innarluutilinnullu perorsaariaatsit	Meeqqat inuusuttullu attaveqarnissakkut akornutillit	Aaqqiagiingissutini k iluarsiiarneq

[Ilinniartitaanikkut periarfissanik, ilinniaqqinnissamut periarfissanik pikkorissaanernillu eqikkaaneq misissueqqissaarnerlu](#)

[Ilinniartitaanikkut ilinniaqqinnikkullu periarfissat pillugit takussutissiaq](#)

Misissueqqissaarnerup takutippaa tunngaviusumik ilinniartitaanerniit ingerlaqqilluni ilinniartitaanernut ilinniaqqinnissamut arlalissuarnik periarfissaqartoq. Periarfissat taakku innarluutilinnut tunngasuni sulisut ingerlaavartumik pikkorissarnissaannut immikkullu sammisaqarnissaannut ikorfartuipput.

[Ilinniartitaanikkut neqeroorutini unammillernartut](#)

Ilinniartitaanikkut periarfissarpassuaqaraluartoq paasissutissat takutippaat annertuunik unammillernartoqartoq, pingaartumik immikkut perorsaanerup iluani immikkut ilinniartitaanerit iluini. Suliassa qarfinni assigiingitsuni sulinermik ilinniarsimasut piukkunnaateqartut naammassisartut allanngorarlutillu ilaatigut ikippallaarput. Tamatuma ikorfartuinerup ingerlanneqartup pitsaassusaa qajannarsisippaa, aamma pikkorissarnerit ingerlanerisa nukittorsarnissaat allanngortinnissaallu pisariaqartinneqarluni, taamaalillutik ingerlataqarfimmi pisariaqartitsinerit tulluarnerulerlutik.

[Pitsaanusumik attaveqarnissamut periarfissaqarnissamillu pisariaqartitsineq](#)

Ilinniartitaanikkut periarfissanut taakkununga ilisimasaqarnerup periarfissaqarnerullu pitsaanerulernissaa pisariaqarluinnarpoq. Sulisorpassuit sulisitsisorpassuillu pikkorissarnissamut periarfissat atornerarsinnaasut pillugit ilisimasaqarunangillat, tamatumalu taakku sulinikkut ineriartornissaat taakkulu sulinerisa kinguneqarluarnerunissaat akornuserlugu. Ilinniaqqinnissamut periarfissat pillugit attaveqaatit ilitsersuinerillu pitsaanusut sulisut tamarmik piginnaasamikkut ineriartornissaminnut periarfissaqarnerisa innarluutilinnullu tunngasutigit suliffitsigut qaffakkiartornissaa qulakkeerneqarnissaanut pingaaruteqarluinnarput. Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfiup 2024-mi maannakkut pikkorissarnissamut periarfissanut 2024-mi atuuttunut ilisimasaqarnerup annertusineqarnissaa samminiarpaa.

Isumaginninnermut isumassuinerullu tunngasut

Ilinniartitaanikkut periarfissani allanngorartut annertussusii

Isumaginninnerup isumassuinerullu iluini ilinniartitaanikkut periarfissat allanngorartuupput assigiinngitsunillu qaffasissuseqarlutik, inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerniit ingerlaqqilluni ilinniartitaanernut. Siusinnerusukkut ilinniarsimasut aallaavigalugit ilinniartitaanerit tunngaviusumik inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerni tamani ineriartortinneqarsimapput, tamannalu sulisut ilinniagaqarsimanngitsut naleqquttumik ukiuni pingasuni sulinermik misilittagaqartut ukiup ataatsip iluani sulisutut ilinniarsimasutut qaffannissaanut periarfissiilluni. Tamanna innarluutilinnut tunngasuni pikkorissarnerup ilagaa pingaaruteqartoq.

Siusinnerusukkut ilinniarsimasut aallaavigalugit ilinniartitaanerit atulersinneri

Siusinnerusukkut ilinniarsimasut aallaavigalugit ilinniartitaanerit sulisunut ilinniagaqarsimanngitsunut piginnaasat piumasarineqartut angunissaannut taakkulu suliatigut piginnaasaasa pitsaanerulernissaannut aaqqissugaasumik aqutissaavoq. Tamanna sulisut ilinniartitaanikkut tunuliaqutaannik pitsaanerulersitsivoq aamma inunnut innarluutilinnut paarsineq ikorfartuinerlu pitsaanerulersillugu.

Ataavartumik nakkutiginninneq nalilersuinerlu

Ilinniartitaanikkut periarfissanik ingerlaavartumik nakkutilliineq nalilersuinerlu taakku naleqquttueneri kinguneqarluarnerilu qulakkeerniarlugit pingaaruteqarput. Tamanna sulisut suliatigut piginnaasaasa nukittorsarnissaannut innarluutilinnullu tunngasuni sullissinerit pitsaassusaa pitsaanerulernissaanut iluaqutaassaaq.

Meeqqat atuarfiannut tunngasut

Immikkut ilinniartitaanernik pisariaqartitsineq

Ilinniartitaanerup ilaa pingaaruteqartoq tassaavoq atuartitsisunut immikkut atuartitsinermi maannakkut allagartartaarluni ilinniartitaaneq, innarluutilinnut tunngasuni ilinniartitsisut piukkussarnissaannut pingaarutilik. Ajoraluartumik ilinniartitaanerni naammassisartut annikitsuararsuupput, tamannalu immikkut ilinniagaqarsimasunik sulisunik pisariaqartitsinerup naammassinissaanut unammillernartuulluni.

Ilinniartitsisut ilinniarsimasut amigaataapput

Immikkut atuartitsinerup perorsaanerullu iluini immikkut ilinniagaqarsimasunik ilinniartitsisunik amigaateqarneq atuartunut innarluuteqartunut neqeroorutigineqartut ikorfartuinerinut atuartitsinerillu pitsaassusaannut sunniuteqarpoq. Immikkut ilinniartitaanikkut suliniutit ineriartortinnissaat siunnerfilerneqarnissaallu pisariaqartinneqarput, ajornanngippat ungasianiit atuartitsisarnerit ineriartortinnerisigut, ilinniartitaanikkut periarfissanut pitsaanerusumik periarfissaqarnissaq qulakkeerniarlugu.

Siunnerfeqartumik ilinniartitaanikkut suliniutit pisariaqartineri

Immikkut suliniutit sammineqarneri

Immikkut suliasaqarfiit iluini piginnaasat nukittorsarniarlugit ilinniaqqinnermi immikkut aaqqissuussinerit isiginiarnissaat pisariaqartinneqarpoq. Suliniutit taakku maannakkut unammillernartut akuerinissaannut inuunerlu naallugu ilinniarnarup atugaanerulernissaanut pingaaruteqarput, ingerlataqarfimmi piujuartitsisumik ineriartornermut ikorfartuisinnaasoq.

Suliniutitut kinguneqarluartunut assersuutit

Isumaginninnerup iluani ilinniartitaanikkut suliniutini isumaginninnermut tunngasunut siunnerfeqartunik ilinniaqqinnikkut ingerlatat nutaat ineriartortinnissaat atulersinnissaallu sammineqarput. Suliniutit taakku isumaginninnermut tunngasuni oqartussaaffiit nukittorsarnissaannut aamma meeqqat, ilaqutariit inuusuttullu aamma innarluutilinnut tunngasut ikorfartornissaannut ilusilerneqarput. Ilinniartitaanikkut suliniutitut taakkununga aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq, suliniutillu immikkut suliasaqarfiit iluini sulisunut perorsaasunut immikkut ilinniaqqinnikkut toqqaannartumik pisariaqartinneqartunut saaffiginnillutik, aamma ingerlaavartumik sulianut pikkorinnerulernissamut pitsaassutsillu pitsaanerulernissaanut alloriarnerullutik.

Aammattaaq "Assaat kissartut" pillugit suliniut, inuussutissarsiutitut ilinniartitaanertut qaffasitsigisumik sulisut ilinniaqarsimangitsut ukiumi ataatsimi ilinniarnissaannik neqeroorutaasup takutillugu sulisut suliatigut ilinniarsimasuulernissaannut qaffasaanertut kinguneqarluartut. Utoqqarnut tunngasuni suliniutip taassuma iluatsinneqarnerata kingunerisaanik isumassuinnermut tunngasuni inuussutissarsiutitigut ilinniartitaanernut allanut annertusineqarpoq, tamatumalu erseqqissarlugu ingerlataqarfimmi assigiinngitsuni ataavartumik piginnaanngorsaanerit pikkorissaanerillu ikorfartornerinut pingaaruteqartuusoq.

Suliniutit taakku innarluutilinnut tunngasuni maannakkut siunissamilu ungasinnerusumi pisariaqartitaanut akissutitut ilinniartitaanikkut periarfissat tulluarsarneqarsimasut attuumassuteqartullu pingaaruteqarnerat takutippaat. Ilinniartitaanikkut suliniutini taakkunani aningaasaliinikkut siuarsaanikkullu sulisut ataasiakkaat piginnaasaasa pitsaanerulernerinut iluaqutaaginnaratik, kisianni aamma inunnut immikkut pisariaqartitsisunut sullissinerit ataatsimut pitsaanerulernerinut kinguneqarluarnerinillu qaffassaaqataallutik.

Ataatsimut oqaaseqaatit inassutigineqartullu

Ilinniartitaanikkut naammassisaqartut ilinniaqqinnerillu

Maannakkut ilinniartitaanikkut ilinniaqqinnikkullu periarfissanik misissuineq, piviusumik ilinniartitaanikkut naammassisunut assersuullugu, innarluutilinnut tunngasuni sulisinnaasut nukittorsarnerinut sulisoriinnarnissaannullu pingaaruteqartumik alloriartoqarnera paasineqarpoq. Ilinniaqqinnikkut tunngaviusumik ilinniartitaanerit neqeroortiginerisigut maannakkut sulisinnaasut, annerusumik sulisuusut ilinniaqarsimangitsut, pikkorinnerulernissaannut pitsaaliuisumik alloriassaagut.

Inuuneq naallugu ilinniarneq allanngorarsinnaanerlu

Periusissiap matuma inuuneq naallugu ilinniarnermut aqqissuussineq ikorfartorpaa, sulisut ataavartumik ineriartorsinnaallutik aamma siunnerfilimmik ilinniaqqinnikkut piginnaasat ineriartortillugillu pitsaanerulersillugit. Tamanna pingaartumik sulisut ilinniarsimasut sulisullu ingerlaqqillutik ilinniaqarsimasut ikittuaraanerinut atatillugu isigineqassaaq. Tunngaviusumik ilinniartitaaneri ilinniaqqiffittut periarfissaalernerisigut sulisut pisariaqartumik piginnaasaqalernerat kisiat qulakkeernagu, kisianni aamma ingerlataqarfimmi tamarmi inunnut innarluutilinnut paarsinerup ikorfartuinerullu qaffasissumik pitsaassuseqalerpoq. Aammattaaq taamatut isiginninneq sulisinnaasut annikinnerusumik artukkerneqarnerinut iluaqutaassaaq, tassa sulisut maannakkut inissisimanerminni ingerlaannarsinnaammata, piginnaasat pitsanngorsarnerini. Taamatut allanngorartitsisinnaaneq ingerlaqqilluni ilinniartitaanerit aporfuiinnginnerat qulakkiissavarput, kisianni aamma innarluutilinnut tunngasuni suliffitsigut qaffakkiartornissaq ilaalissalluni.

Siunissami nalilersuineq tulluarsaanerlu

Inuuneq naallugu ilinniarnermi aningaasaliinikkut ilinniartitaanerullu ingerlatiinnarneratigut sulisut ataasiakkaat piginnaasaat nukittorsaannarnagu kisianni aamma ingerlataqarfiup iluani qajannaassuseq tamarmiusoq sullissinerullu pitsaassusia nukittorsassavarput. Taakku sulisunut tamanut naleqquttuunerit pissarsiarineqarsinnaanerilu qulakkeerniarlugit ilinniartitaanikkut periarfissat taakku nalilersortuarnissaat tulluarsartuarnissaallu pingaaruteqarpoq.

Ingerlataqarfimmut aalajangersimasumut iliuuseqarnissamut pilersaarut ataatsimoortoq

Innarluutillit pillugit FN-ip isumaqatigiissutaanik 2024 - 2034-mi malinneqarnissaa pillugu iliuuseqarnissamut pilersaarutip kinguneqarluartumik atulersinniarnarani kiisalu innnut innarluutilinnut ikorfartuinerup pitsaassusaanik pitsaanerulersitsiniarnitsinni periusissiatigut iliuusissatigullu pilersaarutitsinni ingerlataqarfiit tunngavigalugit isiginneriaaseq Naalakkersuisunit toqqarneqarsimavoq. Taamatut isiginneriaaseqarneq pingaarpoq, tassa ataasiakkaat pisariaqartitaat, unammillernartui periarfissaallu, ingerlataqarfinni aalajangersimasuni tamani nassaassaasut sillimaffigalugit immikkut aaqquissuunneqartunik aaqquissuteqarnissaq periarfissaassaaq.

Ingerlataqarfiit soorlu ulloq unnuarlu ulluuneranilu paaqqinniffiit, meeqqat atuarfiat, isumaginninnikkut sulinerit aamma peqqinnissaqarfimmi malillugit pilersaarutip immikkoortiterneratigut periusissiat siunnerfeqarneri naleqquttuunerilu qulakkiissavarput. Tamatuma isumalluutinik atuineq pitsaanerulersiinnarnagu kisianni aamma angusassat kissaatigineqartut iluatsittumik atulersinneqarnissaat anguneqarnissaallu pitsaanerulersissavai. Ingerlataqarfiit tunngavigalugit isiginneriaatsit siuarsarnerisigut aamma suliaqarfiit assigiinngitsut akornanni itisinerusumik paasinnittoqarlunilu pitsaanerusumik suleqatigiittoqalerpoq, tamannalu innuttaasunik innarluutilinnut tamanut sullissinermik akuulersitsisumik pissarsiarineqarsinnaasumillu pilersitsilluni.

Siuliani qulaajaanerit misissueqqissaarnerillu tunuliaqutaralugit suliniutitsinnut tulluarnerpaat anguniakkallu pingaarutillit uani saqqummiuppagut. Anguniakkat taakku toqqarneqarput sulinitta aallartinnerata kinguneqarluarnissaa siunnerfeqarnissaalu qulakkeerniarlugu. Naak pitsanngorsaannissamut sammisassat amerlagaluartut annertunerpaamik sunnuteqarnissaq anguniarlugu pingaarnerpaat aallarniutigissavagut. Anguniakkatta anguneqarnissaat ataavartumillu pitsaasumik allannguinnissaq qulakkeerniarlugu ingerlataqarfinni assigiinngitsuni suleqatigiinneq angusanullu naleqqiullugu iliuuseqarnissamut pilersaarummik ataavartumik iluarsisarneq pisariaqartitsinerillu allanngorneri pingaaruteqartuupput.

Periusissiatigut anguniakkat assigiinngitsunillu isiginniffiit

Inuuneq naallugu ilinniarneq

Inuuneq naallugu ilinniarnermi anguniagaq tassaavoq qaffasissutsini tamani inuuneq naallugu ilinniagaqartarnerup siuarsarnissaa, tamannalu sulisut tamarmik suliatigut piginnaasatigut ineriartortuarnissaat aamma suleriaatsinik periutsinillu nutaanik nutarsartuarnissaat qulakkeerneqassaaq.

Paasissutissanik katersineq

Paasissutissanik katersinermi anguniagaq tassaavoq nuna tamakkerlugu paasissutissanik ataavartumik katersuisarnissaq misissueqqissaartarnissarlu ilinniartitaanikkut suliniutit sunniuteqarnerinik uuttuisinnaaneq iluarsiisinaanerlu anguniarlugit.

Suleqatigiinneq

Suleqatigiinnermik anguniagaqarneq tassaavoq kommunit, ilinniarfeqarfiit ingerlataqarfiillu namminersortut suleqatigiilernissaat ilinniartitaanikkut suliniutit ataqatigiissarneri qulakkeerniarlugit.

Paasissutissatut nalunaarsugaq 4: Innarluutilinnik sullissisutut atorfillit ilinniagaqarnissaannut, ilinniaqqittarnissaannut pikkorissartarnissaannullu iliuseqarnissamut pilersaarut

Immikkoortoq	Anguniakkat	Iliuutsit	Nalilersuineq
Ulluunerani meeqqueriviit aamma ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit	Sulisut ilinniarsimasut amerlassusiisa qaffanneri Perorsaanikkut periutsit pitsaassusiisa pitsaanerulerner	Siusinnerusukkut ilinniarsimasut aallaavigalugit ilinniartitaanerit sulisunut ilinniagaqarsimanngitsunut atulersinneri. Suli atualingitsunut siunnerfeqartumik immikkut atuartsinikkut allagartartaarluni ilinniartitaanerit nanginneqartartut tulluarsarneri atulersinnerilu	Sulisut ineriartornerinik suliniutillu tulluarsarnerinik ukiukkaartumik nalilersuinerit. Sulisuniit aqutsisuniillu akissutit katersorneri
Meeqqat atuariannut tunngasut	Immikkut atuartsinermi ilinniartitsisut piginnaasaasa nukittorsarneri	Immikkut atuartsisarnermut tunngasunik naliliineq Immikkut perorsaanermi ilinniaqqinnissamut internetsikkut suliniutinik ineriartortitsineq ikorfartuinerlu. Akuttunngitsumik ilinniartitsisunut suliatigut suleqatigiinnerit isumasioqatigiinnerillu ingerlattarlugit. Immikkut atuartsinermi ilinniartitsisunut nutaanut siunnersorteqartarnerit ineriartortillugit atulersillugillu Immikkut atuartitanut isumalluutitigut atortut atuartsinermilu sakkut ineriartortillugit	Suliniutip sunniuteqarnerani akuttunngitsumik nalilersuineq Nuna tamakkerlugu misilitsittarnerni atuartut angusaannik misissueqqissaarneq
Isumaginninnikkut suliaqarfiusut	Isumaginninnermi siunnersortit ilinniarsimasut amerlassusiisa amerlineri Isumaginninnermi sulineri periutsit	Isumaginninnermi sulineri siunnersortit ilinniaqqinnerit Siunnersortimullu ikiortitit ilinniartitaaneri isumaginninnermi suliaqarlutik sulisut ilinniagaqarsimanngitsut	Ilinniartitaanikkut suliniutit sunniuteqarnerinik naliliineq Isumaginninnermi siunnersortit ilinniarsimasut amerlassusiinik taakkulu

	suleriaatsillu nukittorsarneri	suliatigut pikkorissarnerinut atasumik qaffariartinneri "Isumaginninnermi sulinnermi siunnersortitut" ilinniagartuutut ilinniartitaaneq pillugu misilittagaasimasunik nalilersuisarnerit atulersinneri Meeqqanik ilaqtariinnillu suliaqarnerup iluani immikkut ilinniaqqinnerit nanginneqartartut ineriartortinneri	sunniuteqarnerinik nakkutiginninneq
Peqqinnissaqarfimmi	Peqqissaanikkut ikiortit immikkut ilinniarsimasut amerlassusiisa qaffanneri Piginnaanngorsaalluni suliniutinik ineriartortitsineq aamma pillorissaasut tagiartuisartutullu ilinniartitaanernik pilersitsinissamat periarfissanik misissuineq Inunnut innarluutilinnut siunnerfeqartunik piginnaanngorsaanermi suliniutit ineriartortinneri		Ilinniartitaanikkut suliniutit naleqquttuunerinik sunniuteqarnerinillu naliliineq Pillorissaasut tagiartuisartullu ilinniartitaanikkut pisariaqartitsinernik periarfissanillu naliliineq

Naggasiineq

Iliuseqarnissamat pilersaarummi matumani ilinniartitaanikkut suliatigullu ineriartortitsinikkut inuit innarluutillit inuunerisa qanoq issusiinik pitsanngorsaaniarnermi suli ilungersuuteqarnitsinnut periusissiatut tunngavipput saqqummiupparput. Pingaarpoq nassuerutigissallugu pilersaarummi ukiunut marlussunnut tulliuuttunut anguniakkat suliniutillu saqqummiunneqarneri tassaaginnarmat aallartinneq. Pisariaqartitsinerit unammillernartullu naapitanut allanngorartunut ataavartumik pitsanngorsaanernik, nutaanik suliniuteqarnerinik tulluarsaanissanillu pisariaqartitsisoqartassaaq. Periusissiatigut anguniagaqarnissamik pisussaaffeqarnitsigut qulaanilu allassimasut iliuuserisassat salliutinneqartut aallartinnerisigut innarluutilinnut tunngasuni ilinniartitaanernut ilinniaqqinnernullu siunnerfeqartumik isiginninneq qulakkeerneqassaaq.

Atulersitsineq aamma malitseqartitsineq

Sinaakkusiussat iluanni aamma innarluutillit pillugit FN-ip 2024 - 2034-mut isumaqatigiissutaanik malinninnissamat iliuuseqarnissamat pilersaarut naapertorlugu ataavartumik nakkutiginnittoqarlunilu iluarsisoqartassaaq suliniutit tamarmik naleqquttuuneri kinguneqarluarnerilu qulakkeerniarlugit. Ingerlataqarfinni assigiinngitsuni soqutigisaqatigiinnillu assigiinngitsunik suleqateqarneq pingaaruteqartussaapput innarluutilinnut tunngasuni ilinniartitaanernit ilinniaqqinnerinillu ataavartumik pitsaasumik kinguneqartinniarlugit anguniakkagullu anguneqarnissaat qulakkeerniarlugi.

Paasissutissarsiffinnut innersuussinerit

Fuglsang Holm, Mads Malik. 2022: Isumaginninnermi siunnersortit pingatsiutaat kisimik atorfimminut ilinniarsimasuusarpoq, KNR 2022-mi februarip aappaat: <https://knr.gl/da/nyheder/kun-hver-tredje-socialr%C3%A5dgiver-er-uddannet-til-jobbet>

Holm Petersen, Kirsten. 2019: Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi siunnersortit 200-t affaasa atorfik qimannikuuat. Dansk Socialrådgiverforening, 19. August 2019. Link til artiklen: <https://socialraadgiverne.dk/faglig-artikel/halvdelen-af-groenlands-200-socialraadgivere-har-forladt-faget/>

Møller Andersen, Nina-Vivi. 2022: Misissuineq: Isumaginninnermi siunnersortit 155-it amigaatigineqarput. Sermitsiaq, 31. Januar 2022. Allaaserisamut attavissaq: <https://sermitsiaq.ag/node/235066>

Isumaginninnermut tunngasut/Isumaginnittoqarfik/Inuit innarluutilit, najugaqariaasiat malillugu. SODFO12

Naatsorsueqqissaartarfik, Kisitsisitigut paasissutissaasivik/Pisortat aningaasaqarnerat/Kommunini naatsorsuutit/Suli atualinngitsunut ulluunerani neqeroorutit kisitsisit pingaarnertit kommunit najugaqarfiillu malillugit (2014-2021) OFDUNK1

Dahl, Kloppenborg & Pedersen, 2020. Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit pillugit qulaajaaneq. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. Nalunaarusiamut attavissaq: <https://www.vive.dk/media/pure/15004/4158991>

Nakkutilliisoqarfiup nalunaarusiai: naalakkersuisut.gl/Departement for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender/Tilsynsenheden/Døgninstitutioner

Namminersorlutik Oqartussat innarluutilinnut paaqqinnittarfiini paaqqinnittarfiup taaguutaatigut najugaqartut inissallu pillugit Naatsorsueqqissaartarfik: kisitsisitigut paasissutissaasivik/Isumaginninnermut tunngasut/Isumassuineq/SODF01

Namminersorlutik Oqartussat innarluutilinnut paaqqinnittarfiini ukiut malillugit najugaqartut pillugit Naatsorsueqqissaartarfik: Kisitsisitigut paasissutissaasivik/Isumaginninnermut tunngasut/Isumassuineq/SODFO3

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup nalunaarusiaa, Maj 2022, Immikkut atuartitani atuartut meeqqat atuarfianni soraarummeerlutik misilitsittut https://iserasuaat.gl/emner/folkeskole/publikationer/rapporter?sc_lang=da